

FOT. DOLNOŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI

Aby mądrze spożytkować każdą złotówkę

– Zgodnie z zapowiedzią polskiego rządu – w tym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – naszym głównym celem będzie budowa, modernizacja i przygotowanie obiektów ochrony zbiorowej – wyjaśnia wojewoda dolnośląski ANNA ŻABSKA, na zdjęciu w czasie podsumowania realizacji programu ochrony ludności i obrony cywilnej w powiecie jaworskim.

Ogromne inwestycje wsparte potężnymi funduszami

– Nasz tegoroczny budżet jest rekordowy, ponad 5-miliardowy – wyjaśnia marszałek dolnośląski PAWEŁ GANCARZ. – Kluczowe przedsięwzięcia związane są z infrastrukturą drogową i kolejową, a na zadania prozdrowotne samorząd województwa przeznaczy ponad 900 mln zł, co wiąże się przede wszystkim z mocno zaawansowaną budową nowego szpitala.

FOT. URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

FOT. S. AMONIK GRZYM

Pokonując najtrudniejsze wyzwania

– Tegoroczny budżet Powiatu Dzierżoniowskiego – biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, nasze dochody i zarazem możliwości inwestycyjne – jest najlepszym z możliwych budżetów – uśmiecha się starosta dzierżoniowski GRZEGORZ KOSOWSKI. – Sięga prawie 200 mln zł i zapewne przekroczy tę kwotę, bowiem szykują się dla nas kolejne dofinansowania.

Rekordowy budżet i sporo wyzwań

W październiku ubiegłego roku rozpoczęła się budowa największej i najważniejszej inwestycji oświatowej w dziejach Powiatu Wrocławskiego – nowoczesnego Zespołu Szkół Specjalnych w Krzyżowicach dostosowanego do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami. Na zdjęciu: starosta WŁODZIMIERZ CHLEBOSZ podczas wmurowania aktu erekcyjnego pod budowę szkoły.

FOT. STAROSTWO POWIATOWE WE WROCŁAWIU

FOT. TARGI KIELCE

EKOTECH – zobacz premiery produktów i technologie dla samorządów

Targi Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami EKOTECH w dniach 8-10 kwietnia w Targach Kielce to kluczowe wydarzenie dla samorządów i sektora komunalnego. To doskonałe miejsce, aby poznać najnowsze trendy i innowacje w branży. Podczas targów wiodący producenci maszyn i urządzeń wykorzystywanych w gospodarce odpadami, producenci rozwiązań transportu odpadów oraz usług związanych z segregowaniem śmieci zaprezentują nowoczesne rozwiązania.

Realizując wiele zadań w różnych sferach gminnego życia

Wśród zadań szczególne miejsce zajmują inwestycje komunikacyjne. – Chcę podkreślić, że na nasze ulice wyjechały autobusy przegubowe, a kiedy wcześniej to zapowiadałem, mało kto wierzył moim słowom – uśmiecha się wójt gminy Długołęka WOJCIECH BŁOŃSKI. – A jednak takie autobusy obsługują nasze linie, a nowy tabor jest najwyższej klasy.

FOT. URZĄD GMINY DŁUGOLEKA

Mity, fakty, opowiadanki

Jest dwa razy mniej pieniędzy na asystencję osobistą – i jak zawsze w takich przypadkach zapłacą za to samorządy – a projekt ustawy o asystencji osobistej krytykuje Związek Powiatów Polskich. ZPP nie zgadza się na dwukrotne zaniżenie wysokości dotacji na realizację zadania asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami, zwracając m.in. uwagę na to, że rząd nie wysłuchał zgłaszanych uwag. W dodatku wprowadził zmiany na gorsze, w tym brak mechanizmów waloryzacji i przeliczenie kosztów merytorycznych na samorządy. ZPP podkreśla, że przepisy dotyczące waloryzacji wynagrodzeń asystentów usunięto wbrew wcześniejszym uzgodnieniom, a taka konstrukcja prawna spowoduje, że w dalszej perspektywie pojawią się problemy ze znalezieniem kandydatów do wykonywania tej pracy. Poza tym ZPP zwraca uwagę na niespójność działań rządu, przypominając wcześniejsze zobowiązania Ministerstwa Finansów z roku 2024 dotyczące standaryzacji wyceny zadań zleconych samorządom. Zdaniem Związku Powiatów Polskich decyzje o obniżeniu dotacji podjęto bez rzetelnej analizy kosztów, co przerzuca ciężar finansowy nowego zadania na samorządy i organizacje pozarządowe.

...

Dolnośląscy samorządowcy ogłosili, jaki będzie nowy ślad najstarszej polskiej

autostrady A4. Nowy odcinek – od węzła Wrocław Wschód (Stary Śleszów) do Kostomłotów – będzie miał trzy pasy ruchu w każdą stronę, natomiast odcinek od Kostomłotów do Legnicy będzie realizowany w starym śladzie, czyli zostanie dobudowany trzeci pas ruchu w każdą stronę. Wcześniej rozpoczęła się rozbudowa A4 między Legnicą a Krzywą, w kierunku Zgorzelca. Tu również budowa będzie prowadzona w starym śladzie. Rozbudowa A4 i wariant budowy odcinka omijającego Wrocław w nowym śladzie to nie tylko kluczowa decyzja dla stolicy Dolnego Śląska, ale również dla całego regionu. Dzisiaj odcinkiem A4, który zostanie przebudowany, przemieszcza się 60 tys. pojazdów na dobę.

...

Prokuratura Rejonowa w Jeleniej Górze prowadzi postępowanie wyjaśniające w sprawie świadectwa maturalnego starosty karkonoskiego Krzysztofa Wiśniewskiego. Samorządowiec oświadczył, że zdał maturę, lecz obecna dyrekcja szkoły poinformowała, że nie ma jego arkuszy ocen i nie wystawiła świadectwa dojrzałości. Postępowanie prowadzone jest w kierunku naruszenia art. 270 par. 1 kodeksu karnego – o sfalszowanie i posługiwanie się fałszywym dokumentem, za co grozi od trzech miesięcy do sześciu lat pozbawienia wolności. Starosta

Krzysztof Wiśniewski oświadczył, że tuż przed maturą ze szkoły wieczorowej dla dorosłych w Jeleniej Górze przeniósł się do Zespołu Szkół Mistrzostwa Sportowego w Karpaczu, ponieważ chciał mieć maturę z SMS, gdyż wybierał się na studia do Akademii Wychowania Fizycznego. Starosta po maturze studiował w Kolegium Karkonoskim w Jeleniej Górze, a tytuł magistra uzyskał na AWF w Katowicach. Ukończył też studia podyplomowe na Uniwersytecie Wrocławskim.

...

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kontrolę gospodarki finansowej w gminie Szczerców (powiat bełchatowski) – w ramach której sprawdzono m.in. prawidłowość dokonywania wydatków na utrzymanie urzędu. W wystąpieniu pokontrolnym RIO zwróciła uwagę na uchybienia związane z eksploatacją samochodów służbowych, w tym pojazdu przeznaczonego do wyłącznego użytkowania przez wójta. RIO zauważyła, że w zarządzeniu w sprawie użytkowania samochodów służbowych wójt określił, że jeden z pojazdów służbowych – opisany w zarządzeniu jako samochód funkcyjny – uzyskał szczególny status eksploatacyjny łączący prawo korzystania z tego pojazdu z pełnioną funkcją. Zarządzenie wyłączyło ten pojazd z obowiązków ewidencyjnych

narzuconych wobec pozostałych samochodów służbowych i osób z nich korzystających. RIO podkreśliła także, że w odniesieniu do służbowego auta będącego w dyspozycji wójta nie prowadzono rejestru korzystania z samochodu, a karty drogowe sporządzane dla tego pojazdu nie zawierały informacji o konkretnym celu wyjazdu – odwołując się jedynie do ogólnych sformułowań i podania łącznej liczby kilometrów z całego dnia eksploatacji pojazdu. Samochód ten nie został również objęty obowiązkiem złożenia deklaracji odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie. Jak wskazano we wnioskach pokontrolnych skierowanych do wójta, nie ma przeszkód, aby samochód służbowy pełnił szczególne funkcje – należy jednak dokonać analizy zasad rozliczania kosztów eksploatacji samochodów stanowiących własność gminy Szczerców. Chodzi o ujednoczenie tych zasad w stosunku do wszystkich pojazdów. RIO zaleciła także, aby dołożono należytej staranności w zakresie realizacji przez pracowników obowiązków związanych z rozliczeniem kosztów eksploatacji pojazdów stanowiących własność gminy Szczerców.

...

Należąca do miasta spółka OPEC Grudziądz oddała do eksploatacji instalację kogeneracyjną opartą na technologii parowej i biomasy w postaci luźnej słomy, a kocioł parowy do produkcji ciepła i energii elektrycznej ma moc 12,5 MW. Innowacyjne

rozwiązanie znacząco przyspiesza dekarbonizację miejskiego systemu ciepłowniczego – i jest pierwszym w Polsce, w którym paliwem jest luźna słoma. Spółka OPEC Grudziądz uzyskała dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, a całkowity koszt inwestycji opiewa na ponad 100 mln zł – z tego 50 proc. stanowią dotacje, a drugie 50 proc. jest pożyczką na preferencyjnych warunkach. Miasto podkreśla, że inwestycja ma również wymiar społeczno-gospodarczy – tworzy stabilny rynek zbytu dla lokalnych rolników, wspiera rozwój regionalnej gospodarki i miejsc pracy, a jednocześnie wzmacnia lokalne bezpieczeństwo energetyczne, opierając system ciepłowniczy na zasobach dostępnych w bezpośrednim otoczeniu Grudziądza. Uroczyste oddanie do eksploatacji pierwszej w Polsce parowej jednostki kogeneracyjnej wykorzystującej słomę luźną odbyło się 22 stycznia.

...

Wójt gminy Wólka (powiat lubelski) Edwin Gortat i jego zastępca Paweł G. zostali zatrzymani przez agentów Centralnego Biura Antykorupcyjnego pod zarzutem popełnienia czynów korupcyjnych. Wraz z nimi zatrzymano dwóch przedsiębiorców budowlanych. Gortata zawieszono w wójtowaniu, objęto dozorem policyjnym i ma wpłacić 50 tys. zł poręczenia majątkowego. Wójt nie przyznaje się do winy.

Podglądacz samorządowy

Stosunki międzyludzkie – rzecz superniełatwa

Zaczął się nowy rok, tradycyjnie we Wrocławskim Teatrze Komedia świętowany premierą. A tym razem ta premiera to coś bardzo dla nas, widzów Komedii, superważnego – bowiem to druga część niezwykle ciekawej analizy małżeńskiego życia, czyli *Rubinowe gody 2* Krzysztofa Kędziory. A na scenie pojawią się i *Rubinowe gody* te pierwsze...

Oto *Rubinowe gody* pierwsze: (1, 15 marca) – Grażyna i Marian obchodzą czterdziestą rocznicę ślubu... Czyli rubinowe gody. Córka w prezencie funduje im weekend w luksusowym hotelu. A oni w tych luksusach nie są w stanie zorientować się w superrozwinętej technologii – nie wiedzą, jak włączyć światło, otworzyć

drzwi, spuścić wodę... Ale poza tym są życzliwymi, pogodnymi, dobrymi ludźmi, choć nieco różnymi. Ona jest ciekawa świata, on – przeciętny Polak, który woli gazetę, piwko, telewizję. A rubinowy wyjazd pozwala kochającej się parze na omówienie problemów, niedopowiedzeń małżeńskich, miłości

właśnie. I na ważne postanowienia – wszak już emerytura, więc warto coś w życiu zmienić, warto mieć plany, marzenia... Ale nie tylko o miłość w sztuce chodzi. *Rubinowe gody* to także bardzo kpiąca opowieść o polityce i politykach. W sumie – znakomity teatr, co bawi i uczy. A czego nauczył Grażynę i Mariana? Tego dowiemy się

z *Rubinowych godów 2* (6 marca), które także są opowieścią o zmieniającym się świecie. Grażyna i Marian kolejne – szóste już – klejnotowe gody świętowali na greckiej wyspie Santorini. A potem znaleźli się w hotelu Maximus, do-

skonałe i niedoskonałe im z rubinowych godów znanym...

Ale świat się zmienia. Teatralny opis *Godów 2* coś o tym opowiada: „Spektakl *Rubinowe Gody 2* autorstwa Krzysztofa Kędziory w reżyserii Wojtki Dąbrowskiej to błyskotliwa kontynuacja historii, w której codzienność bohaterów nabiera teatralnego rozmachu, a zwykle rozmowy przetransformują się w pełne humoru i emocji starcia”. Czyli ciąg dalszy małżeńskiego świętowania i opisu walk o małżeńską jedność. I problemów z tymi, którzy w hotelu Maximus Grażynę i Mariana otaczają.

Oba *Rubiny* zaś łączy jedno – aktorsko i reżysersko są to prawdziwe popisy na szóstkę z plusem.

Ale nim przyjdzie marzec, przed nami koniec lutego, a z nim *Przekręt wSPAniały* Dave’a Freemana, czyli także opowieść o międzyludzkich – także małżeńskich – stosunkach i problemach. 28 lutego marca na scenie WTK pojawią się wplątani w niekiedy ambarasy i zamieszania bohaterowie straszliwie pomieszanej historii. Oto SPA – jakże dla wielu

Krzysztof Kędziora „Rubinowe gody 2”

z nas znane miejsce! Leczą tu i głodzą – ach, te marzenia o czekoladowym herbatniku, jakie otulają jednego z bohaterów! Gimnastykują, poganiają i pouczają. Plywa się i w sportowe gry grywa... W SPA wciąż dzieje się obłędnie dużo. Otóż jedna z bohaterek, piękna Julia, owdowiała – tragiczny wypadek samochodowy, tak tragiczny, że ciało męża się nie odnalazło. Jakże bolesne pożegnanie... Ale otrząsnęła się, wyszła za mąż. Wysokie bardzo odszkodowanie z ubezpieczenia to była pewnie jakaś pociecha. Ale nagle Sidney, mąż-nieboszczyk Julii, okazuje się być jak najbardziej żywym. Czyli żadnych tam odszkodowań!

A z odszkodowania SPA powstało... Sytuacja się kręci, w tle – manekin i wielbłąd. A generalnie – wspaniały przekręt, tylko jakoś taki nie do ogarnięcia. Absurd goni absurd, szaleństwo goni szaleństwo... A twórcy WTK wychodzą z tego zamieszania bardzo zgrabnie! Wydobywają z *Przekrętu* to, co w nim teatralnie skomplikowane, to, co komediowe i to, co farsowe. To też spektakl na szóstkę z plusem.

Komedia to bardzo trudny teatralny gatunek, a farsa, którą komedia często się wspiera – jeszcze trudniejszy. WTK jednak doskonale sobie z owymi trudnościami radzi.

A ja radzę wybrać się na zimowe spektakle – grzeją, rozbawiają, wzruszają i dadzą do myślenia.

Anita Tyszkowska

Dave Freeman „Przekręt wSPAniały”

Krzysztof Kędziora „Rubinowe gody”

Park safari w Bałtowie

Świętokrzyskie szlaki

Co prawda dopiero końcówka zimy, ale już teraz warto zaplanować jakieś turystyczne wypadki. Czas mija bardzo szybko i naprawdę już za chwilę będzie majowy weekend, a potem wakacje.

Na łamach naszego miesięcznika cyklicznie pokazujemy miejsca w Polsce, które warto odwiedzić i poznać. Nie brakuje oczywiście także tych, do których warto wrócić, zobaczyć, co się zmieniło, wspominać. Zupełnie niedawno pokazywaliśmy szlaki Kotliny Jeleniogórskiej. Cyklicznie zabieramy naszych Czytelników na Podlasie. Jakiś czas temu odwiedziliśmy Górny Śląsk z jego tajemniczymi miejscami. Zachęcaliśmy do spokojnych i mniej spokojnych wypraw w Tatry i Beskid Niski... Dzisiaj kilka słów o Ziemi Świętokrzyskiej. Tym razem krótko, ale na pewno jeszcze tam wrócimy z bardziej szczegółowymi propozycjami.

Na początku tego miesiąca Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego przedstawił ranking najczęściej odwiedzanych miejsc w ich regionie w 2025 roku. Na podium zestawienia znalazły się: JuraPark

– Bałtowski Kompleks Turystyczny, Klasztor Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej na Świętym Krzyżu oraz Rezerwat Przyrody Kadzielnia (amfiteatr, podziemna trasa turystyczna, tyrolka). Tuż za podium pojawiły się: Szlaki Turystyczne Świętokrzyskiego Parku Narodowego i Baseny Mineralne w Solcu-Zdroju.

To oczywiście tylko miejsca, które zgromadziły największą liczbę odwiedzających, bo atrakcji w rankingu przedstawionym przez samorząd województwa świętokrzyskiego jest oczywiście dużo więcej. Wymienię chociażby: tężnię solankową w Busku-Zdroju, zamek w Chęcinach, Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie, Muzeum Wsi Kieleckiej, trasę podziemną w Sandomierzu, galerię widokową na Gołoborzu, Park Legend w Nowej Słupi, zamek w Ujeździe... Oj, długo można by wymienić.

Z zainteresowania turystycznego regionem (znacznie wyższy niż w 2024 roku) zadowolona jest Renata Janik, marszałek województwa świętokrzyskiego. Tym bardziej, że atrakcji ciągle przybywa (na przykład Noe Park w Skarżysku-Kamiennej).

(um, nmn)

Na Dolnym Śląsku

Rusza montaż czujek dymu i czadu

Na Dolnym Śląsku rusza akcja bezpłatnego montażu czujek dymu i tlenku węgla w domach osób najbardziej potrzebujących. To element ogólnopolskiego Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, finansowanego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji i realizowanego przez Państwową Straż Pożarną.

W ramach programu MSWiA zakupiło 140 tysięcy czujek w skali kraju. Do województwa dolnośląskiego trafiły 11 924 urządzenia, w tym 7656 czujek dymu oraz 4268 czujek tlenku węgla. Ich liczba została określona proporcjonalnie do liczby mieszkańców regionu. Czujki są montowane bezpłatnie przez strażaków PSP i OSP bezpośrednio w domach i mieszkaniach.

Akcja ma jasno określony cel – ratowanie życia. Pożary i zatrucia tlenkiem węgla co roku powodują w Polsce setki tragedii, którym w wielu przypadkach można było zapobiec. Jedno niewielkie urządzenie, zamontowane we właściwym miejscu i sprawne technicznie, często decyduje o tym, czy domownicy zdążą zareagować.

– To nie jest akcja gadżetowa. To działanie prewencyjne i realna ochrona życia. Początek roku pokazuje, jak poważne są skutki pożarów mieszkań i zatrucia tlenkiem węgla. Dlatego czujki trafią w pierwszej kolejności do osób w trudnej sytuacji materialnej, do seniorów, osób niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami. Strażacy będą montować urządzenia bezpośrednio w mieszkaniach wskazanych przez pomoc społeczną – mówiła podczas spotkania Anna Żabska, wojewoda dolnośląski.

Beneficjentów wskazują ośrodki pomocy społecznej – PCPR, MOPS i GOPS. Nie ma naborów, formularzy ani dodatkowej biurokracji. Strażacy przyjeżdżają na miejsce, montują urządzenie, uruchamiają je, sprawdzają działanie i rozmawiają z mieszkańcami o podstawowych zasadach bezpieczeństwa.

– Rozpoczynamy także pilotażowy program „Czadowa Straż”. Nazwa nawiązuje do zagrożenia tlenkiem węgla – bezwonnym, niewidocznym gazem, który każdego

roku zbiera tragiczne żniwo. Dystrybucja będzie prowadzona dwutorowo. Pośrednio – podczas zajęć edukacyjnych w salach „Ognik”, spotkań w szkołach i wydarzeń profilaktycznych. Bezpośrednio – podczas interwencji ratowniczo-gaśniczych, gdy strażacy stwierdzą potrzebę montażu czujek w mieszkaniu objętym zdarzeniem lub w lokalach sąsiednich – mówił st. brig. Piotr Grzyb, zastępca komendanta wojewódzkiego PSP we Wrocławiu.

(uw)

Czujki obowiązkowe już za kilka lat

Od 1 stycznia 2030 roku czujki dymu i czadu będą obowiązkowe w domach i mieszkaniach ogrzewanych paliwem stałym, gazem lub olejem. Dzisiejsza akcja przygotowuje mieszkańców do nadchodzących zmian, buduje dobre nawyki i pokazuje, że państwo działa z wyprzedzeniem – wspiera i edukuje, zanim pojawi się obowiązek i sankcje.

REKLAMA

KSIEGARNIA KWANT

ul. Prądyńskiego 4
50-434 Wrocław
tel./fax 71 343 46 20

biuro@ksiegarniakwant.pl
www.ksiegarniakwant.pl

Polecamy literaturę:

- budowlaną
- naukowo-techniczną
- informatyczno-elektroniczną
- beletrystykę

Prowadzimy również gry, puzzle, artykuły papirnicze.

Serdecznie zapraszamy!

REKLAMA

Targi Kielce
exhibition & congress centre

kierunek
EKOTECH
XXVI Targi Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami
8-10 | 04 | 2026

POZNAJ
najnowsze
technologie
i maszyny

ZDOBĄDŹ
wiedzę,
prosto
od ekspertów

ODKRYJ
zielone
strategie
dla biznesu

ekotech.targikielce.pl

Z MUZYKĄ W STRONĘ WIOSNY

Zapraszamy na koncerty do NFM

ZOOM & ZIP BETTER TOGETHER

21.02 • sobota • 18.00
Sala Czerwona

Dzieła Felixa Mendelssohna Bartholdy'ego, Eleny Kats-Chernin, Edvarda Griega, Benjamin Brittena i Aarona Coplanda wykona NFM Orkiestra Leopoldinum wraz z klawecistami – Michaellem Collinsem i Pablem Barragánem, a pierwszy z ich zadyryguje koncertem.

MUZYKA DWORU WAZÓW

22.02 • niedziela • 18.00
Sala Główna ORLEN
estrada w odwróceniu

Czas panowania na polskim tronie królów ze szwedzkiej rodziny Wazów to jeden z najważniejszych i najciekawszych okresów w historii muzyki w naszym kraju. Kompozycje postaci związanych z dworem monarchów z pochodzącej z Północy dynastii zaprezentuje Wrocław Baroque Ensemble pod dyрекcją maestra Andrzeja Kosendiaka.

VENDADO ES AMOR KONCERT FINAŁOWY AKADEMII IBERYJSKIEJ

1.03 • niedziela • 18.00
Sala Główna ORLEN

Historia miłosna Venus i króla Anquisesa autorstwa José de Nebry w wykonaniu Chóru NFM, Wrocławskiej Orkiestry Barokowej i znakomitych śpiewaków zwieńczy Akademię Iberyjską. Koncert poprowadzi specjalista muzyki dawnej, kontratenor, klawesynista i dyrygent Alberto Miguélez Rouco.

JAZZ SUITE POKAZ SPECJALNY

8.03 • niedziela • 12.30
Sala Czarna / foyer -3

Koncert LutosAir Quintet będzie wydarzeniem, w którym muzyka okaże się częścią szerszego doświadczenia. Zabrzmia utwory Jennifer Higdon, Valerie Coleman i Mike'a Mowera, a publiczność zobaczy premierowo teledysk *Dixielicks*.

POWRÓT DO DOMU

13.03 • piątek • 19.00
Sala Główna ORLEN

NFM Filharmonia Wrocławska pod batutą Giancarla Guerrero zaprezentuje *Symfonię G-dur* Hob. I/100 „Wojskową” Josepha Haydna. Zabrzmi także niezwykle wymagająca dla orkiestry *Symphonia domestica* Richarda Straussa.

Narodowe Forum Muzyki
im. Witolda Lutosławskiego
pl. Wolności 1, Wrocław

< Zeskanuj i sprawdź repertuar online

Bilety — 71 715 97 00

nfm.wroclaw.pl

Organizator

NFM - instytucja kultury współprowadzona przez

Mecenas
Tytułarny NFM

Mecenas NFM

Partnerzy Strategiczni NFM

Starostwo Powiatowe we Wrocławiu

Rekordowy budżet i sporo wyzwań

Historia kilku ostatnich lat pokazuje, że Powiat Wrocławski jest jednym z najlepiej zarządzanych Powiatów w Polsce – świadczą o tym także zajmowane pierwsze miejsca w ogólnopolskich rankingach samorządowych. W roku 2026 już się dużo dzieje i będzie się działo jeszcze więcej – tym bardziej, że budżet jest rekordowy, a rozdysponowanie kilkuset milionów złotych wymusza naprawdę sporo zaangażowania i pracy.

Powiat Wrocławski działa bardzo sprawnie, a u podstaw sukcesów leży praca nie tylko jego władz i radnych, lecz całej kadry pracowniczej Starostwa Powiatowego we Wrocławiu.

Budżet ambitny, wymagający i nieobciążony długami

Dochody Powiatu Wrocławskiego na rok 2026 rozplanowano na 351,9 mln zł, całkowite wydatki na 375,5 mln zł, a wydatki majątkowe to 140,5 mln zł – niemal pięciokrotnie więcej niż w roku 2020. Warto też podkreślić, że Powiat nie jest zadłużony i wszystkie inwestycje będą realizowane bez zaciągania nowych kredytów. Priorytetami będą drogi i mosty, oświata i edukacja, wsparcie społeczne i integracja mieszkańców oraz ich bezpieczeństwo.

Most w Wawrzeńcicach

Jeszcze w styczniu wicestarosta Powiatu Wrocławskiego Marcin Korytko podpisał decyzję dotyczącą rozbudowy drogi powiatowej nr 2075D w Wawrzeńcicach wraz z budową nowego mostu nad Strzegomką.

– To inwestycja o znaczeniu strategicznym, bowiem przywróci pełną i bezpieczną ciągłość drogi między Wawrzeńcicami a Mietkowem – przerwaną po zniszczeniu starego mostu podczas powodzi – mówi starosta Włodzimierz Chlebosz.

Prace zaplanowano tak, aby zminimalizować wszelkie utrudnienia dla mieszkańców – w pierwszej kolejności powstanie nowy most oraz nowy odcinek drogi w docelowym śladzie. Most tymczasowy będzie użytkowany do czasu oddania nowej przeprawy do ruchu, a po otwarciu nowej drogi konstrukcja zostanie zdemontowana. Projekt uwzględni także przebudowę infrastruktury technicznej oraz wykonanie nowych rowów odwadniających, co znacząco poprawi bezpieczeństwo przeciwpowodziowe i drogowe w tym rejonie.

Rondo w Sobótce

Newralgicznym miejscem krzyżowania się trzech dróg powiatowych – nr 1990D, 1994D i 2075D – a zarazem kluczową inwestycją Powiatu Wrocławskiego jest przebudowa ronda w Sobótce. Inwestycja jest dofinansowana z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Zakończenie prac zaplanowano w pierwszym kwartale 2027 roku.

Wrocławskiego – nowoczesnego Zespołu Szkół Specjalnych w Krzyżowicach. Obiekt będzie w pełni dostosowany do potrzeb około stu uczniów z niepełnosprawnościami, będąc przestrzenią bez barier i ograniczeń. W placówce znajdą się m.in.: nowoczesne sale dydaktyczne, biblioteka, aula i specjalistyczne pracownice, pełnowymiarowa sala gimnastyczna

nr 2017D wraz z budową chodnika (koszt dokumentacji 154 488 zł) i Strzeganiowice – rozbudowa drogi powiatowej nr 2016D wraz z budową chodnika.

– Dopięcie formalności jeszcze w roku 2025 jest konsekwentną realizacją strategii rozwoju infrastruktury – podkreśla starosta Włodzimierz Chlebosz. – Dzięki temu proces inwestycyjny toczy

Starosta Włodzimierz Chlebosz

– Dzięki temu przedsięwzięciu w centrum Sobótki powstanie bezpieczne rondo o niestandardowym kształcie – z centralną wyspą – wyjaśnia starosta Włodzimierz Chlebosz. – Nowa inwestycja znacząco poprawi płynność i bezpieczeństwo ruchu, w obrębie skrzyżowania powstaną nowe drogi dla pieszych i rowerzystów – także nowe oświetlenie oraz elementy odwodnienia nawierzchni.

W trakcie realizacji robót budowlanych wystąpią czasowe utrudnienia dla kierowców, o których wykonawca będzie informował mieszkańców. Wprawdzie inwestycja wiąże się z przejściowymi niedogodnościami, jednak jej długofalowy efekt będzie pozytywnie odczuwalny przez mieszkańców. Rondo nie tylko poprawi bezpieczeństwo i estetykę, lecz również zapewni lepszą funkcjonalność układu drogowego.

Budowa Zespołu Szkół Specjalnych w Krzyżowicach

W październiku ubiegłego roku rozpoczęła się budowa największej i zarazem najważniejszej inwestycji oświatowej w dziejach Powiatu

z widownią, boisko, bieżnia i siłownia zewnętrzna, ogród sensoryczny i strefy rekreacyjne. Wartość projektu przekracza 50 mln zł – w tym 15 mln zł dofinansowania z programu Polski Ład i jeden milion złotych od Województwa Dolnośląskiego.

Inwestycje drogowe w gminie Kąty Wrocławskie

Pod koniec ubiegłego roku podpisano trzy istotne umowy dające zielone światło dla rozpoczęcia prac projektowych dotyczących rozbudowy dróg w Strzeganiowicach, Smolcu i Sadowicach. Był to pierwszy i niezbędny krok do przyszłych prac budowlanych, a decyzje podjęte w roku 2025 przyczynią się w niedalekiej przyszłości do poprawy bezpieczeństwa i komfortu jazdy w gminie Kąty Wrocławskie. Łączna wartość prac projektowych wynosi ponad 500 tys. zł, a inwestycje obejmą następujące lokalizacje: Smolec (ul. Chłopska) – rozbudowa drogi powiatowej, modernizacja jezdni i budowa chodnika (koszt dokumentacji 272 568 zł), Sadowice – rozbudowa drogi powiatowej

się płynnie, a kolejne lata przyniosą pozytywne zmiany na drogach powiatu.

Inwestycje drogowych ciąg dalszy

Podpisano umowę na długo wyczekiwaną przebudowę drogi powiatowej nr 1930D w Chrzastawie Małej – inwestycja ta o wartości blisko 24 mln zł ma strategiczne znaczenie dla lokalnego układu komunikacyjnego, a prace budowlane potrwać do 18 miesięcy, obejmując fragment od ul. Borowej w Nadolich Wielkich do ul. Wrocławskiej w Chrzastawie Małej. Zaplanowano poszerzenie jezdni i położenie nowej nawierzchni, budowę chodników i bezpiecznych przejść dla pieszych, wykonanie zatoki autobusowej oraz montaż nowoczesnego oświetlenia drogowego. Projekt uwzględni także wykonanie kanalizacji deszczowej i odwodnienie drogi – całość zwieńczy nasadzenia kompensacyjne zieleni.

– Głównym celem tego przedsięwzięcia jest poprawa bezpieczeństwa, szczególnie najmłodszych mieszkańców – wyjaśnia starosta Włodzimierz Chlebosz. – A nowa

droga zapewni bezpieczne połączenie między Chrzastawą Małą a Chrzastawą Wielką, co jest najważniejsze dla dzieci pokonujących codzienne trasę do szkoły.

– Inwestycja jest także dowodem ciągłości działań administracji powiatowej i kontynuacją projektów zapoczątkowanych przez poprzednią radę i zarząd powiatu – dodaje starosta Włodzimierz Chlebosz. – Ponadto istotne jest to, że prace będą skoordynowane z działaniami Gminy Czernica i równolegle, na kolejnym odcinku drogi, Gmina zrealizuje własną inwestycję obejmującą przebudowę drogi wraz z budową kanalizacji sanitarnej. Wspólne działania Powiatu Wrocławskiego i gminy mają zapewnić spójność infrastrukturalną i zminimalizować utrudnienia dla mieszkańców w dłuższej perspektywie, realizując wizję nowoczesnej i bezpiecznej Aglomeracji Wrocławskiej. Patrząc optymistycznie na przyszłość i rozwój Powiatu Wrocławskiego, bowiem w rok 2026 weszliśmy bez żadnego zadłużenia, z rekordowym budżetem oraz największymi w historii powiatu środkami finansowymi na inwestycje. Z jednej strony będziemy mieli więcej pracy, lecz z drugiej możliwość tworzenia ambitnych projektów infrastrukturalnych i zmieniania rzeczywistości w powiecie wrocławskim. Chcemy także dać naszym mieszkańcom poczucie, że mieszkają w rozwojowych gminach i w dobrym powiecie. Ludzie z pewnością odczują zmiany polepszające komfort ich życia. Chciałbym też, aby oceniali powiat wrocławski jako najlepsze miejsce do życia na Dolnym Śląsku. Rozwoju Powiatu Wrocławskiego nic nie jest w stanie zatrzymać. Mamy dobrą i sprawną kadrę – w tym wicestarostę Marcina Korytko, który wraz ze swoim zespołem odpowiedzialny jest m.in. za inwestycje drogowe, oraz urzędującego członka zarządu Hieronima Kurysia, którego priorytetem są sprawy społeczne. Współpracując z takimi ludźmi nie obawiam się o przyszłość naszego Powiatu. S.G. (TS)

Starostwo Powiatowe we Wrocławiu

ul. Tadeusza Kościuszki 131
50-440 Wrocław
tel. 71 722 17 00
fax 71 722 17 06

starostwo@powiatwroclawski.pl
www.powiatwroclawski.pl

Bierutów

Wspierając lokalne społeczności

Tutaj nie tylko mówi się o zrównoważonym rozwoju gminy i wspieraniu lokalnych społeczności na terenach wiejskich, lecz wdraża się teorię w budującą więzi praktykę. Dla miejscowego samorządu nie tylko istotny jest rozwój będącego stolicą gminy miasta Bierutów, lecz także tereny rustykalne – sołectwa, w których ludzie również chcą lepszego poziomu życia. Szanują to władze gminy i w miarę możliwości inicjują działania zmierzające z jednej strony do aktywizacji mieszkańców wsi, z drugiej polepszające komfort ich życia.

Sołectwo Wabienice najlepsze w kraju

Przed kilkoma miesiącami w Muzeum Etnograficznym im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu podsumowano uroczyste VIII edycję ogólnopolskiego konkursu „Fundusz sołecki – najlepsza inicjatywa”, a wręczenie nagród było częścią Kujawsko-Pomorskiej Sołtysiady zorganizowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Celem konkursu organizowanego od ośmiu lat jest promocja inicjatyw służących wzmocnieniu wspólnot sołeckich korzystnie wpływających na warunki życia na wsi. W VIII edycji konkursu wzięto pod uwagę ponad 200 przedsięwzięć zrealizowanych przez wspólnoty mieszkańców wsi w szesnastu województwach. Pierwsze miejsce w Polsce zajęło sołectwo Wabienice w gminie Bierutów (województwo dolnośląskie) za projekt „Ogród NIEmożliwości w Wabienicach”, a nagrodą były czek na 7500 zł, dyplom i prestiżowa statuetka „Sołecka Nike”.

Model aktywnego i partnerskiego działania

Warto podkreślić, że dobrze działa model wspierania lokalnych społeczności na terenach wiejskich w gminie Bierutów. W jego ramach funkcjonują różnorodne formy wsparcia stanowiące autorskie rozwiązania burmistrza Piotra Sawickiego i inspektora ds. fun-

Aleksandra Sawicka (z prawej) i Magdalena Martyniuk

duzdy zewnętrznych i rozwoju obszarów wiejskich Aleksandry Sawickiej.

– Celem opracowanego przez nas modelu było zwiększenie poziomu aktywności społecznej na terenach wiejskich i budowanie partnerskich relacji między lokalnymi liderami i organizacjami pozarządowymi w celu pozyskiwania funduszy zewnętrznych na rozwój społeczny i infrastrukturalny naszej gminy – wyjaśnia inspektor Aleksandra Sawicka. – Ponadto założeniem modelu stało się zwiększenie wiedzy mieszkańców dotyczące lokalnych walorów kulturowych, historycznych i przyrodniczych gminy Bierutów – także ich promowanie.

Różnorodne formy wsparcia

Samorząd bierutowski przekazuje – w ramach grantów sołeckich – dodatkowe środki finansowe z budżetu dla sołectw realizujących działania finansowane z funduszu sołeckiego. Sołectwo może dostać mały grant sołecki (1500 zł), średni (3000 zł) i duży (6000 zł) – przekazując później otrzymane fundusze z funduszu sołeckiego na przedsięwzięcie uznane przez społeczność sołectwa za najważniejsze. A łącząc środki finansowe z dwóch źródeł – funduszu sołeckiego i grantu – ma szansę pozyskać dodatkowo 10 500 zł na jakąś inicjatywę.

– To znacznie pobudziło aktywność i kreatywność mieszkańców w podejmowaniu oddolnych inicjatyw wynikających z ich potrzeb – uśmiecha się inspektor

Aleksandra Sawicka. – Warto zaznaczyć, że zrealizowaliśmy pierwszą edycję umożliwiającą skorzystanie z grantów wszystkim szesnastu sołectwom naszej gminy, a w realizacji projektów grantowych zaangażowani byli – poza członkami sołectw – pracownicy Urzędu Miejskiego w Bierutowie: inspektor ds. obsługi rady Monika Raczyńska i inspektor ds. gospodarki infrastrukturą gminną Anna Stelczyk-Golimowska, zapewniające wsparcie merytoryczne mieszkańcom.

Drugą formą wspierania lokalnej aktywności społecznej jest przekazywanie środków finansowych z budżetu Miasta i Gminy Bierutów w formie

Bierutowa oraz partnera społecznego. Po podpisaniu umowy partnerskiej przekazywane są środki budżetowe pokrywające wkład własny do danego projektu – a gmina wspiera w ten sposób tylko organizację działającą na jej terenie, której inicjatywy poprawiają standard życia mieszkańców i rozwój lokalnej wspólnoty.

Program Ożywienia Lokalnego

– Do tej pory przeprowadziliśmy dwie edycje programu, którego głównym celem jest pobudzenie aktywności społeczności wiejskich i wymiana doświadczeń między sołectwami – podkreśla inspektor Aleksandra Sawicka. – Sołectwa, które zgłosiły się do programu otrzymywały wsparcie merytoryczne w zakresie opra-

szczególnych wydarzeń w odpowiedni sprzęt. A opracowany przez gminę program miał zachęcić mieszkańców sołectw do realizacji założeń Sołeckich Strategii Rozwoju poszczególnych wsi.

Punkt mający duże znaczenie

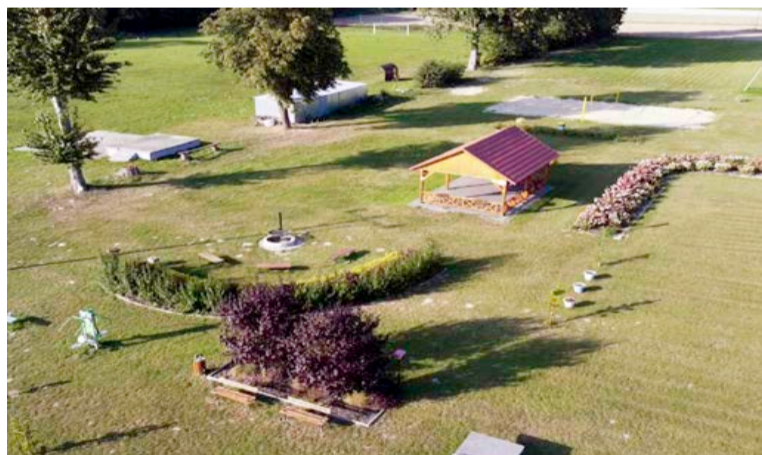
Zaprezentowane formy wsparcia realizowane są – poza grantami sołeckimi – za pośrednictwem Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla NGO prowadzonego przez pracowników Urzędu Miejskiego w Bierutowie: inspektor Aleksandrę Sawicką i inspektor Magdalenę Martyniuk. Punkt ten utworzono w celu nawiązania ścisłej współpracy urzędu miejskiego z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi społecznikami – aby w szczególności wspierać ich w pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych na pobudzenie aktywności społecznej mieszkańców gminy.

Aktywizacja będąca swoistym dobrem

Reasumując – aktywizacja mieszkańców w gminie Bierutów ma pozytywny wpływ na rozwój społeczeństwa obywatelskiego, rozwój integracji i partycypacji społecznej, wzmocnie-

Zagospodarowany przez mieszkańców Zbytowej teren przed świetlicą wiejską

Teren rekreacyjny dla mieszkańców wsi Wabienice zagospodarowany przez mieszkańców poprzez założony przez nich „Ogród NIEmożliwości”

promes burmistrza. Promesy są przyjmowane za pozyskanie zewnętrznych funduszy przez organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie gminy – fundacje, stowarzyszenia, Ochotnicze Straże Pożarne, kluby sportowe i Koła Gospodyń Wiejskich – i zapewniają zabezpieczenie dodatkowych pieniędzy w budżecie gminy na projekty i działania społeczne. Natomiast trzecią formą wsparcia aktywnych grup mieszkańców zrzeszonych w organizacjach pozarządowych jest partnerska realizacja projektów przez samorząd

cowania wydarzeń je promujących, opartych na walorach przyrodniczych, kulturowych czy historycznych. Warsztaty przeprowadzali: profesjonalny animator i pracownicy Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla organizacji pozarządowych (NGO). Ponadto w tworzeniu scenariuszy poszczególnych wydarzeń uczestniczyli także przedstawiciele Ośrodka Kultury i Sportu w Bierutowie, dzieląc się swymi doświadczeniami w przygotowaniu eventów. OKiS odpowiadał także za zaplecze techniczne i zaopatrzenie po-

nie współpracy partnerskiej instytucji publicznych z mieszkańcami, rozwój infrastruktury i kształtowanie zagospodarowania przestrzennego wsi z udziałem mieszkańców, rozwój tożsamości lokalnej, wzrost poziomu wiedzy wśród mieszkańców dotyczący lokalnego dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego oraz rozwój ofert rekreacyjnej i turystycznej gminy.

H.S. (TS)

Urząd Miejski w Bierutowie

ul. Moniuszki 12
56-420 Bierutów
tel. 71 314 62 51
fax 71 314 64 32
bierutow@bierutow.pl
www.bierutow.pl

Olimpiada w Solnikach Małych – wydarzenie zrealizowane w ramach gminnego Programu Ożywienia Lokalnego

Starostwo Powiatowe w Dzierżoniowie

Pokonując najtrudniejsze wyzwania

Powiat Dzierżoniowski dysponuje w tym roku sporym budżetem, a realizowane będą przede wszystkim istotne zadania drogowe i oświatowe – sporo działań związanych będzie również ze Szpitalem Powiatowym w Dzierżoniowie, tak ważnym dla powiatowej społeczności.

– Tegoroczny budżet Powiatu Dzierżoniowskiego – biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, nasze dochody i zarazem możliwości inwestycyjne – jest najlepszym z możliwych budżetów – uważa starosta Grzegorz Kosowski. – Sięga prawie 200 mln zł i zapewne przekroczy tę kwotę, bowiem szykują się dla nas kolejne dofinansowania. W historii naszego Powiatu nie było jeszcze tak ogromnego budżetu, a będzie większy o co najmniej kilka milionów. Warto też podkreślić, że ponad 30 mln zł przeznaczonych jest na inwestycje.

Szpital – oczko w głowie

Powiat Dzierżoniowski jest niezadłużony, ale możliwe jest, że kredyt zostanie zaciągnięty, a związane jest to ze Szpitalem Powiatowym w Dzierżoniowie.

Starosta Grzegorz Kosowski

– Dzisiaj nie wiadomo kiedy i jakiej pomocy szpital będzie wymagał, lecz placówka ta ratuje zdrowie i życie ludzkie i utrzymanie go jest jednym z podstawowych priorytetów naszej działalności. Niektóre Powiaty zrezygnowały z prowadzenia szpitali – nie mają problemów związanych z ich utrzymaniem, lecz mieszkańcy tych powiatów pozbawieni są odpowiedniej obsługi medycznej. A przecież nasze społeczeństwo się starzeje i jest coraz więcej mieszkańców wymagających szybkiej i dobrej pomocy medycznej. Szpital jest naszym oczkiem w głowie i bolejemy nad tym, że do tej pory żadna z ekip rządzących nie podjęła rękawic

cy i nie zreformowała służby zdrowia – jak do tej pory jest to kupowanie czasu i pudrowanie problemu.

Priorytety inwestycyjne

W roku 2026 kluczowymi zadaniami będą inwestycje drogowe i infrastruktura edukacyjna.

– Nasza baza oświatowa w znacznej części składa się z przedwojennych obiektów wymagających remontów i przebudowy – podkreśla starosta Grzegorz Kosowski. – Czasami spotykamy się z ingerencją konserwatora zabytków, są też niedogodności związane z pozyskiwaniem finansowych środków zewnętrznych, i niestety nie

udaje się nam złożyć wniosku, który załatwiałby kompleksowe dofinansowanie tych zadań. Działamy etapowo, korzystając także z naszych pieniędzy budżetowych. Ale jak tylko można, to działania nasze wspieramy zewnętrznymi funduszami – przykładem jest Zespół Szkół nr 1 im. prof. Wilhelma Rotkiewicza, czyli tzw. Radiobuda, której trzyetapowy i trzyletni remont uda się zakończyć w tym roku. Szkoła to znamienita i z wieloma tradycjami – i powinna wyglądać godziwie.

Drogi, jak zawsze, ważne

W Powiecie Dzierżoniowskim drogi są niezmiernie istotne.

– Zaś sztandarową inwestycją, która kończy się w tym roku, będzie budowa sieci ścieżek pieszo-rowerowych – zaznacza starosta Grzegorz Kosowski. – Ścieżki te są budowane na terenie całego naszego powiatu, jest też zaczynająca się w Wojsławicach, która kończyć się będzie w Piskorzowie. Połączy ona już istniejące ścieżki – zmieniając je z lokalnych w sieciowe. A do tego dojdzie sieć dróg śródpolnych i transportu rolnego, nadających się doskonale do turystyki rowerowej, oraz ścieżki leśne. Wykonwana teraz ścieżka ma kilkanaście kilometrów, lecz jej realizacja spowo-

duje, że w sumie będzie dostępnych kilkadziesiąt kilometrów – i stanie się to wspaniałym atutem turystycznym powiatu dzierżoniowskiego oraz Gór Sowich. Kończy się budowa obwodnicy Dzierżoniowa – będziemy przejmowali drogi wojewódzkie, a większość z nich nadaje się do remontu. Ponadto otrzymujemy w końcu środki finansowe na obronę cywilną i ochronę ludności – a dzięki nim wybudowaliśmy w ekspresowym tempie halę magazynową. Wydaliliśmy 3 mln zł i w tym roku będziemy kontynuować prace przy tej hali. A generalnie wchodzę w ten rok z optymizmem, bez którego trudno by było sprostać wszelkim wyzwaniom. H.S. (TS)

Starostwo Powiatowe w Dzierżoniowie

Rynek 27

58-200 Dzierżoniów

tel. 74 832 18 64

fax 74 832 18 60

powiat@pow.dzierzonow.pl

www.pow.dzierzonow.pl

Oława – gmina

Spory budżet z wieloma inwestycjami

Gdy gmina wiejska dysponuje budżetem na poziomie około 100 mln zł, można powiedzieć, że to już całkiem sporo. W przypadku gminy Oława sytuacja wygląda jeszcze lepiej niż dobrze – tegoroczny budżet osiągnął rekordowy poziom 170 mln zł. Z jednej strony to ogromna szansa, z drugiej – niemałe wyzwanie organizacyjne i logistyczne, wymagające sprawnego zarządzania oraz dobrej współpracy całego zespołu samorządowego.

Nie jest tajemnicą, że w gminie Oława realizowanych jest wiele dynamicznych i ambitnych działań, co jest efektem pracy wszystkich pracowników Urzędu Gminy. Samorząd skutecznie sięga po środki zewnętrzne i konsekwentnie realizuje zaplanowane cele inwestycyjne.

– Nasz tegoroczny budżet opiewa na 170 mln zł, a liczba zaplanowanych inwestycji jest większa

niż w latach ubiegłych, co bardzo cieszy – podkreśla wójt gminy Oława Artur Piotrowski. – Na zadania inwestycyjne zamierzamy przeznaczyć około 40 mln zł.

Wśród priorytetów inwestycyjnych na rok 2026 znajdują się m.in. budowa Stacji Uzdatniania Wody w Siedluchach, ukończenie oczyszczalni ścieków w Stanowicach, a także zakończenie budowy świetlic wiejskich w Siecieborowicach, Marszowicach i Jaczkowicach. Niezwykle istotnym zadaniem jest również budowa żłobka w Marcinkowicach.

– To inwestycje kosztowne, ale bardzo potrzebne mieszkańcom – zaznacza wójt. – Nie zwalniamy tempa i rozpoczynamy kolejne przedsięwzięcia. Przed nami budo-

wa świetlice wiejskiej w Ścinawie Polskiej, budowa lub remont świetlicy w Bystrzycy oraz budowa świetlicy w Drzemlikowicach.

Samorząd myśli również perspektywnie. Gmina planuje, aby od 2027 roku skupić się przede wszystkim na przygotowaniu i realizacji dużych inwestycji drogowych, obejmujących budowę dróg oraz oświetlenia ulicznego.

Rozwój gminy to nie tylko inwestycje infrastrukturalne, ale także wsparcie dla organizacji pozarządowych, które odgrywają ważną rolę w życiu lokalnej społeczności. Gmina przeznacza środki na prowadzenie działań sportowych i kulturalnych, pielęgnujących dziedzictwo materialne i niematerialne własnej małej ojczyzny. Zadania te realizowane są przez lo-

Wójt Artur Piotrowski

kalne stowarzyszenia, fundacje czy Koła Gospodyń Wiejskich, które aktywnie działają na rzecz integracji mieszkańców, kultywowania tradycji, edukacji. Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi sprzyja budowaniu więzi społecznych i aktywizacji mieszkańców.

– Współpraca z organizacjami pozarządowymi układa się bardzo dobrze – podkreśla wójt Artur Piotrowski. – W ostatnim czasie realizowane są również bieżące potrzeby jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Kończymy remont remizy w Siecieborowicach, rozpoczynamy budowę remizy w Niemiłku, w ubiegłym roku zakupiliśmy nowy wóz strażacki dla OSP w Bystrzycy, a w tym roku planujemy zakup samochodu dla druhow z Niemiłła. Strażacy ochotnicy są często pierwsi na miejscu zdarzeń, dlatego odpowiednie zaplecze sprzętowe i szkoleniowe jest niezwykle istotne i sukcesywnie uzupełniane.

W styczniu 2025 roku weszła w życie ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej, w związku z czym Dolnośląski Urząd Wojewódzki przekazuje środki finansowe na realizację zadań wynikających z nowych przepisów.

– Część zakupów została już zrealizowana, jednak nie wszystkie, ponieważ niektóre firmy, które wygrały przetargi, nie podpisały umów – wyjaśnia wójt. – Mam nadzieję, że

w kolejnych latach będziemy mogli w pełni skorzystać z tych środków, aby jeszcze lepiej zadbać o bezpieczeństwo mieszkańców.

Jednym z największych wyzwań finansowych pozostaje jednak oświata.

– Subwencja oświatowa jest niewystarczająca – mówi wójt Artur Piotrowski. – Gmina Oława dopłaca do funkcjonowania oświaty aż 27 mln zł. Być może państwo powinno poszukać innych, bardziej adekwatnych rozwiązań dotyczących finansowania edukacji. Samorządy ponoszą ogromne koszty, dlatego liczymy na większe wsparcie i dialog ze strony rządu. H.S. (TS)

Urząd Gminy Oława

pl. Marszałka Józefa Piłsudskiego 28

55-200 Oława

tel. 71 313 30 44

fax 71 723 46 34

sekretariat@gminaolawa.pl

gminaolawa.pl

Ogromne inwestycje wsparte potężnymi funduszami

Rozmowa z marszałkiem województwa dolnośląskiego
PAWŁEM GANCARZEM

– W samorządowej pracy każdy nowy rok wiąże się z nowymi wyzwaniem, ale także z kontynuacją rozpoczętych działań.

– Koniec jednego roku i początek następnego jest czasem podsumowania, a zarazem zainicjowaniem nowych pomysłów. Nasz tegoroczny budżet jest rekordowy, ponad 5-miliardowy, z czego ponad 50 proc. wydatków stanowią wydatki majątkowe. Kluczowe przedsięwzięcia związane są z infrastrukturą drogową oraz kolejową i pochłoną 1,5 mld zł – a na zadania prozdrowotne samorząd województwa dolnośląskiego przeznaczy ponad 900 mln zł, co wiąże się przede wszystkim z mocno zaawansowaną budową nowego szpitala. Ponadto prawie 300 mln zł przeznaczymy na obszary wiejskie, co nie oznacza, że inne sfery naszej działalności traktujemy po macoszemu – działania związane m.in. ze sportem, kulturą i sprawami społecznymi są ujęte w naszym tegorocznym budżecie. Chcę też zaznaczyć, że w ubiegłych latach roczne wydatki majątkowe w budżecie samorządu naszego województwa kształtowały się na poziomie 400-500 mln zł, natomiast w roku 2024 – gdy w maju rozpoczęła się kadencja nowego zarządu – wydatki te sięgnęły 700 mln zł. W roku 2025 inwestycje pochłonęły prawie 1,5 mld zł, a w roku 2026 przeznaczymy na nie około 2,7 mld zł.

– **To imponująca kwota...**

– ...związana także z wydatkowaniem unijnych środków finansowych, co zostało przez nas zdynamizowane. Część tych funduszy – poza tymi, które dystrybuujemy do samorządów gminnych, powiatowych i przedsiębiorców – przeznaczamy na realizację własnych zadań infrastrukturalnych, rewitalizację linii kolejowych, ale także odbudowę po powodzi. Ostatnio podpisaliśmy umowę w gminie wiejskiej Kłodzko – dotyczącą odbudowy zniszczonej po powodzi drogi nr 392, za ponad 70 mln zł. Droga ta została zniszczona przez rzekę Białą Łądecką na odcinku od Kłodzka do Stronia Śląskiego – a w jej ciągu jest także most w Stroniu oddany do użytku w ubiegłym roku, w ośmiomiesięcznym, iście rekordowym tempie.

– **Przy tak ogromnych nakładach finansowych...**

– ...następuje potężne przyspieszenie w realizacji działań związa-

Marszałek Paweł Gancarz

nych przede wszystkim z infrastrukturą kolejową i drogową – zostały już podpisane umowy dotyczące linii kolejowej do Stronia. A jeśli chodzi o nasze działania pozainfrastrukturalne, to m.in. zostali zainicjowani Liderzy Biznesu, program skierowany do mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw – zorganizowaliśmy 11 spotkań, w których uczestniczyło prawie dwa tysiące przedstawicieli firm.

– **Co na początek tego roku?**

– Najbardziej cieszą mnie cztery programy infrastrukturalne. Po pierwsze – „Dolny Śląsk na dobrej drodze”. W tym programie są dodatkowe środki finansowe – corocznie 75 mln zł – na remonty dróg, odcinków szlakowych dróg wojewódzkich. Pakietujemy po trzy powiaty do takich worków po 25 mln zł w każdym z nich – w tym roku będą to powiaty: m.in. kłodzki, świdnicki, wałbrzyski, dzierżoniowski i ząbkowicki, a w sumie jest ich dziewięć. W ramach tych powiatów rozstrzygniemy postępowanie przetargowe na remonty długich odcinków dróg wojewódzkich. Pilotaż programu rozpoczęliśmy w ubiegłym roku, a zakończymy go w roku 2026. Następnym programem jest „Dolny Śląsk

na dobrych torach”, związany z szeregiem linii kolejowych wymagających odbudowy. Dodam tylko, że do tej pory – wraz z Karpaczem – oddaliśmy 78 km zrewitalizowanych linii kolejowych, a w ciągu trzech najbliższych lat

zamierzamy oddać dodatkowo 220 km linii, które są zlokalizowane przede

wszystkim na południu Dolnego Śląska, na obszarze odstającym pod względem infrastrukturalnym od pozostałej części naszego województwa. Niebawem zaprezentujemy program „Dolny Śląsk na bezpiecznej drodze”, a czwartym programem jest „Dolny Śląsk na zielonej drodze”, czyli nasadzenia zieleni, m.in. drzewami miododajnymi i dobre kształtowanie ładu przestrzennego zlokalizowanego wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

– **A szpital?**

– Buduje się, a prace wyprzedzają harmonogram aż o cztery miesiące. Część elewacji jest wykończona, a niedługo rozpocznie się najtrudniejszy proces związany z uzbrojeniem budynku w media i sieci, co zazwyczaj trochę trwa. Postawić obiekt w stanie surowym jest łatwiej, gorzej z wykończeniem.

– **Wytyczone są nowe ślady największych dolnośląskich arterii komunikacyjnych.**

– Mówiłem o największych naszych wojewódzkich inwestycjach, lecz jest tajemnicą poliszynela, że uczestniczymy w procesach związanych z realizacją zadań rządowych – także dlatego, że przez jakiś czas byłem podsekretarzem stanu w Ministerstwie Infrastruktury i przedsięwzięciom związanym z naszym województwem poświęcałem najwięcej czasu i uwagi. W ubiegłym tygodniu podpisano ostatnią umowę dotyczącą drogi ekspresowej S8, odcinka Łagiewniki Zachodnie – Niemcza, a pozostałe odcinki są już realizowane. Rozstrzygnięty jest też wykonawca etapu Bardo – Kłodzko i opracowane jest studium ekonomiczno-środowiskowe. Natomiast co do autostrady A4, to jeszcze w listopadzie 2023 roku Komitet Opiniowania Projektów Przedsięwzięć Inwestycyjnych (KOPPI) zdecydował, że rozbudowa A4 będzie w starym śladzie. Nie było to akceptowalne dla myślących z troską o Dolny Śląsk. Dzisiaj w ciągu doby przejeżdża przez dolnośląski odcinek tej trasy 65 tys. pojazdów, co już jest zbyt wiele na trzy pasy w jedną stronę. Teraz zakłada się na wysokości Wrocławia pięć pasów w jedną stronę, czyli razem dziesięć – cztery

w starym śladzie i sześć w nowym. To odpowiada wyzwaniom XXI wieku, nie zablokuje Wrocławia od południa, od ul. Karkonoskiej, a zarazem wyprowadzi ruch tranzytowy na zewnątrz – a na starym odcinku zostanie jedynie ruch podmiejski. Najważniejsze i budujące jest to, że dzięki gigantycznemu wysiłkowi – przy pomocy samorządów z całego regionu, także dzięki prezydentowi Wrocławia – została zmieniona po dwóch latach batalii decyzja KOPPI. Uwzględniono wypracowany przez Oddział Dolnośląski Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad – wraz z fachowcami z Politechniki Wrocławskiej – tzw. wariant społeczny odbarczony z ułomności zawartych we wcześniejszych wariantach. Trasa nie przebiega przez tereny chronione, nie wymaga budowy dwóch kilometrów estakady i jest maksymalnie oddalona od zabudowań – a także wyprowadza ruch na odcinku od Nowej Wsi Kąckiej do Starego Śleszowa. Pozostała część A4 do Krzyżowej procedowana jest w starym śladzie i jest zgoda konserwatora zabytków na wyburzenie kilkudziesięciu „historycznych” wiaduktów – w kierunku zachodniej granicy państwa. Ale wyprowadzając A4 w nowym śladzie, pozostawiamy na wysokości Wrocławia kilkanaście tego rodzaju wiaduktów, ale także sporne stacje paliwowe.

– **Co z kadencyjnością w samorządzie?**

– Przed nami głosowanie w Sejmie projektu Polskiego Stronnictwa Ludowego – dotyczące zniesienia złych przepisów wprowadzonych przez rząd Prawa i Sprawiedliwości i zobaczymy, jak zachowają się kluby parlamentarne. W niepewnych czasach podwyższonego ryzyka, globalnego politycznego rozchwiania i wojny przy granicy naszego kraju przepisy o kadencyjno-ści są po prostu złe. Jest wielu wójtów i burmistrzów cieszących się 70-procentowym poparciem lokalnych społeczności. Włodarze ci mają jeszcze dużo energii i sporo pomysłów dotyczących rozwoju zarządzanych przez nich gmin, i uniemożliwianie im realizacji ich zawodowych planów jest generalnie rzecz biorąc niezbyt mądre. W wyborach samorządowych w roku 2024 wymieniono 39 proc. wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, co jest normalnym procesem i nie ma potrzeby zwalniać ustawowo z posterunków wszystkich tych, którzy dobrze, mądrze i ofiarnie służą swoim małym ojczyznom.

Rozmawiał Sławomir Grymin

DOLNY ŚLĄSK

Aby mądrze spożytkować każdą złotówkę

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Rozmowa
z wojewodą dolnośląskim
ANNA ŻABSKĄ

– W jakim celu spotkała się pani dzisiaj z przedstawicielami dolnośląskich gmin?

– To już druga seria takich spotkań, na które zaprosiliśmy wszystkich pracowników biur zarządzania kryzysowego z jednostek samorządu terytorialnego – byli także dolnośląscy wójtowie i burmistrzowie. Spotkanie służyło przede wszystkim podsumowaniu programu związanego z ochroną ludności i obroną cywilną, realizowanego w roku 2025 – wyciągnięciu wniosków i przedstawieniu planów na rok 2026. Warto podkreślić, że w tym roku mamy do wykorzystania na te zadania jeszcze większą pulę środków finansowych, a co za tym idzie – przed nami jeszcze więcej pracy. A ważne jest, aby procesy testowane przez nas w roku ubiegłym usprawnić na tyle, by każda złotówka dedykowana Dolnemu Śląskowi została mądrze spożytkowana.

– Proszę wskazać najbliższe plany. Co będzie najważniejsze dla was w tym roku?

– Zgodnie z zapowiedzią polskiego rządu – w tym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – głównym celem będzie budowa, modernizacja i przygotowanie obiektów ochrony zbiorowej. Wprowadzone są nowe kategorie takich obiektów i kładziony nacisk na obiekty dual-use, czyli podwójnego zastosowania. Nie będą to jedynie schrony i jakieś miejsca ukrycia, ale np. parkingi podziemne lub sale sportowe i o przeznaczeniu na imprezy kulturalne. Dużo zależy od kreatywności samorządowców, w tym budowania montażu finansowych, bowiem zwłaszcza nowe obiek-

Pozyskano dla powiatów dodatkowe środki – 20 mln zł – na zadania komunikacyjne w roku 2026

ty wymagają sporych nakładów. Chcę też zaznaczyć, że jesteśmy po rozmowach i ustaleniach z Ministerstwem Sportu, które – przeznaczając fundusze na rozwój infrastruktury sportowej – będzie brało pod uwagę, że obiekty podziemne (tzw. minus jeden – przyp. autora) mają spełniać również funkcje ochronne.

– Wygląda, że będą na to pieniądze...

– Środki finansowe są – istotne jest to, co dzieje się równoległe do tych działań, bowiem toczą się także prace parlamentarne i rządowe, zmierzające do zmian w programie ochrony ludności i obrony cywilnej w perspektywie pięciu lat, co pozwoli na realizację dużych inwestycyjnych projektów. Nie możemy sobie pozwolić na marnotrawstwo nawet jednego dnia – dlatego też planujemy, przygotowujemy koncepcje, dokumentacje i ekspertyzy, tworząc projekty możliwe do realizacji w niedalekiej przyszłości.

– Podobno otrzymaliście 20 mln zł dla powiatów.

– W budżecie państwa zabezpieczono dodatkowe 20 mln zł dla dolnośląskich powiatów – a w sumie w całym kraju dla powiatów 200 mln zł. Środki te przeznaczone są na fundusz autobusowy – na przewozy w tych gminach i powiatach, w których nie ma komunikacji publicznej, a są organizowane połączenia autobusowe. Na początku Dolny Śląsk otrzymał 45 mln zł – w pierwszym naborze gminy traktowane priorytetowo otrzymały dofinansowania, lecz poza pulą znalazły się w zasadzie wszystkie powiaty, i dlatego został wysłany wniosek do Ministerstwa Infrastruktury o zwiększenie tej puli. Wszystko po to, aby nie wykluczyć komunikacyjnie powiatów. Dziękuję za to ministerstwu i warto też podkreślić, że sporą pomoc dostaliśmy również od parlamentarzystów. Najważniejsze, że te 20 mln zł

zabezpieczono dla Dolnego Śląska – na zadania komunikacyjne dla jedenastu powiatów.

– Mroźna zima jest dotkliwa nie tylko dla ludzi, lecz również dla zwierząt, które mamy obowiązek chronić.

– Kontrole schronisk dla zwierząt są systemowe i lekarze powiatowi dwa razy w roku je przeprowadzają – w imieniu wojewódzkiego lekarza weterynarii. Takich schronisk na Dolnym Śląsku jest 12, ich styczniowe kontrole już się zakończyły, zapoznaliśmy się z wszystkimi raportami pokontrolnymi, z których wynika, że w dolnośląskich schroniskach jest nieźle, aczkolwiek zawsze mogłoby być lepiej. Chciałabym zaapelować do samorządów, które finansują schroniska dla zwierząt – lub zlecają ich prowadzenie stowarzyszeniom i fundacjom – aby gminy, realizując te zadania własne, kontrolowały i sprawdzały wydatkowanie środków finansowych przeznaczonych na prowadzenie schronisk. Lekarze weterynarii szczegółowo kontrolują przede wszystkim stan zdrowia zwierząt oraz np. stan bud i kojców, natomiast sprawy finansowe należą do gmin. Rozmawiałam już z samorządowcami, którzy zapowiedzieli, że będą organizować takowe kontrole. Chciałabym też zaznaczyć, że jeśli będą do nas dochodziły wieści o jakichś uchybieniach i niedobrych sprawach dotyczących się w naszych schroniskach dla zwierząt – będziemy organizowali dodatkowe kontrole.

– Od powodzi we wrześniu 2024 minęło już trochę czasu – czy rząd dalej zaangażowany jest w działania popowodziowe?

– Rząd – także Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu – dalej wspierają dotknięte powodzią samorządy w popowodziowej odbudowie

i, jak podkreślaliśmy na początku, jest to proces trwający przez miesiąc, a nawet lata. W pierwszym roku intensywnej odbudowy, czyli w roku 2025, zrealizowaliśmy wiele inwestycji i remontów, trwają też inne, bowiem tak chciały samorządy, planując zadania naprawcze na poszczególne lata. Były też przypadki, gdy organizacja i rozstrzygnięcia przetargów uniemożliwiły realizację zadań w roku 2025 – takie przedsięwzięcia będą kontynuowane w roku 2026. Ale rozpoczynamy również nowe zadania – bowiem przygotowujemy dla samorządów przez rząd są kolejne instrumenty, które mają wesprzeć je w odbudowie. Warto zaznaczyć, że już na ten rok – w ramach odbudowy powodzi – mamy zakontraktowanych do realizacji blisko 200 zadań. Jest też nowy fundusz zakładający ponad 150 zadań – czekamy jedynie na podpisy ze strony rządowej, lecz już jesteśmy przygotowani do jego realizacji.

– Co to za zadania?

– Są wytypowane przez samorządy, które wskazywały je jako priorytetowe. Są im najbardziej potrzebne, mają na nie dokumentację i są w stanie je zrealizować do połowy przyszłego roku. Zadania te będą wykonywane przy wsparciu finansowych środków unijnych, a cała ich lista będzie już niedługo opublikowana – czekamy tylko na ostateczne zatwierdzenia przez MSWiA.

– Jaki jest tegoroczny budżet Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego?

– Jest budżetem ambitnym i bardzo wymagającym – zdeterminowanym realizacją wielu zadań, także tych, które zapewne pojawią się w ciągu roku. Najważniejsza jest dla nas nieustająca współpraca z samorządami, także z partnerami społecznymi. Wyzwań – w obecnej sytuacji politycznej – jest bardzo wiele i tylko ścisła współpraca, dialog, wzajemne zrozumienie i szacunek pozwolą nam dużo osiągnąć.

– Jakim rokiem będzie 2026 dla DUW?

– Na pewno pracowitym, a podchodzę do niego optymistycznie i pełną nadziei – taką mam naturę i na każdy rok patrzę jak na czas szansy i rok rozwoju. A każdą sytuację musimy wykorzystać dla dobra Dolnego Śląska i dla jego mieszkańców – dla rozwoju województwa dolnośląskiego, będącego jednym z najlepiej rozwijających się województw w kraju.

Rozmawiał Sławomir Grymin

Wizyta wojewody na przebudowanej kładce po powodzi w Żelaźnie

Jelcz-Laskowice

Ambitne plany i działania na rzecz miejscowej społeczności

Rada Miejska w Jelczu-Laskowicach jednogłośnie uchwaliła budżet na rok 2026 oraz Wieloletnią Prognozę Finansową na lata 2026-2035. Warto podkreślać, że tegoroczny budżet Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice jest rekordowy, proinwestycyjny, a także wspierający organizacje pozarządowe. Strategia zrównoważonego rozwoju gminy jest konsekwentnie realizowana i przynosi wymierne sukcesy, a gmina jest coraz nowocześniejszą i bezpieczniejszą dla jej mieszkańców.

Budżet rekordowy i wielozadaniowy

Na rok 2026 samorząd Jelcza-Laskowic zaplanował budżet na rekordowym poziomie ponad 205 mln zł – wydatki mają sięgnąć 223 mln zł, z czego ponad 42 mln zł przeznaczono na inwestycje. Na zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców gminy będzie wydane około 4,8 mln zł – w tym na wsparcie policji i straży pożarnej, rozbudowę monitoringu miasta i budowę magazynu kryzysowego. Sport pochłonie 6,9 mln zł, a kultura i dziedzictwo narodowe łącznie ok. 6,7 mln zł.

– W tym roku zamierzamy rozpocząć budowę kolejnych mieszkań TBS i przygotować dokumentację dotyczącą budowy budynków komunalnych – mówi burmistrz Piotr Stajszyk. – Ponadto na inicjatywy zgłaszane przez mieszkańców – w ramach Budżetu Obywatelskiego – przeznaczylimy 1,4 mln zł. Generalnie rzecz biorąc, znaczną część środków finansowych spożytkujemy na rozwój i realizację inwestycji – przy jednoczesnym zachowaniu stabilności finansowej gminy. Budżet przygotowaliśmy w sposób realistyczny i odpowiedzialny – z myślą o bieżących potrzebach mieszkańców, a także wyzwaniach, jakie stoją dziś przed wszystkimi samorządami – również naszym, jelczańskim.

Przed wszystkim inwestycje

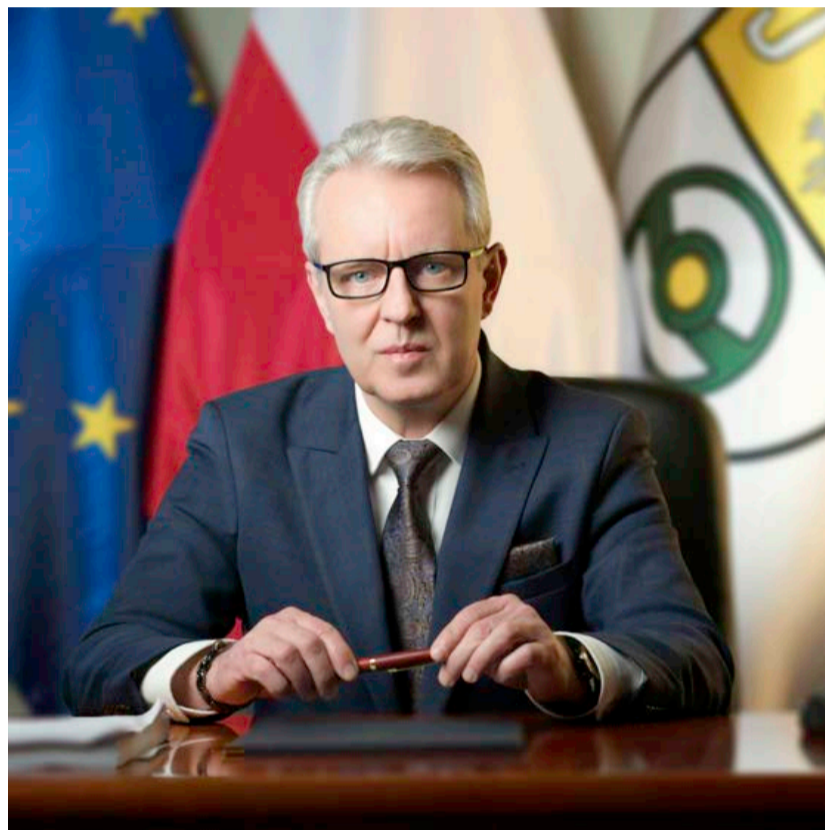
Tegoroczne inwestycje w Mieście i Gminie Jelcz-Laskowice obejmują m.in. zadania drogowe, modernizację i rozbudowę infrastruktury komunalnej, obiekty użyteczności publicznej i poprawę jakości przestrzeni publicznej.

– Inwestycje te są niezbędne, aby nasza gmina mogła rozwijać

się w sposób zrównoważony, odpowiadając na potrzeby mieszkańców – podkreśla burmistrz Piotr Stajszyk. – Na kluczowe zadania obejmujące drogi i transport przeznaczymy 20 mln zł, w tym 12 mln zł na drogi gminne i ponad 5 mln zł na komunikację zbiorową. A nie-

ście aplikujemy o te dofinansowania, umożliwiające realizację większych inwestycji – przy mniejszym obciążeniu budżetu gminy.

W gminie Jelcz-Laskowice prężnie działają różne stowarzyszenia, Koła Gospodyń Wiejskich, kluby sportowe i jednostki OSP.

Burmistrz Piotr Stajszyk

które z zadań drogowych będziemy realizować wspólnie z Dolnośląską Służbą Dróg i Kolei oraz Starostwem Powiatowym w Oławie.

Jak zawsze kosztochłonna oświata

W tym roku jelczański samorząd zaplanował na edukację ponad 89 mln zł. Wśród najważniejszych inwestycji są: zakończenie rozbudowy Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 im. Świętego Jana Pawła II w Jelczu-Laskowicach, zakończenie budowy hali sportowej przy PSP nr 3 im. Bolesława Prusa, modernizacja PSP w Wójcicach i modernizacja PSP nr 2 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Jelczu-Laskowicach.

Zewnętrzne dofinansowania i wsparcie organizacji pozarządowych

– Dochody naszej gminy pochodzą głównie z podatków lokalnych i udziału w podatkach PIT i CIT oraz subwencji i dotacji celowych – wyjaśnia burmistrz Piotr Stajszyk. – Istotna jest też rola zewnętrznych środków finansowych – zarówno unijnych, jak i krajowych. Oczywiście

go samorządu – uważa burmistrz Piotr Stajszyk. – Nasz tegoroczny budżet został uchwalony po pracach komisji, analizach i merytorycznych dyskusjach. Oczywiście – jak to w samorządzie – pojawiają się różne opinie i stanowiska, co jest całkiem naturalne, jednak większość decyzji podejmowana jest w duchu dialogu i odpowiedzialności za sprawy gminy i jej mieszkańców. Dzisiaj – z perspektywy czasu – mogę ocenić współpracę z Radą Miejską w Jelczu-Laskowicach i wszystkimi klubami jako bardzo dobrą. Owszem, czasem różnimy się w podejściu, czy sposobie realizacji określonych celów i zadań, lecz o wszystkim staramy się spokojnie rozmawiać, bowiem wszystkim nam zależy na rozwoju naszej małej ojczyzny i bezpieczeństwie jej mieszkańców.

Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej

W roku 2025 samorząd jelczański otrzymał rządowe fundusze, za które uzupełniono sprzęt i materiały wykorzystane w walce z powodzią z roku 2024.

– Kupiliśmy również sprzęt specjalistyczny: m.in. agregaty prądotwórcze, oświetlenie polowe, namiot pneumatyczny, zbiorniki na wodę pitną, quad z przyczepką i dron z kamerą noktowizyjną do prowadzenia poszukiwań – wymienia burmistrz Piotr Stajszyk. – Ponadto przeprowadziliśmy ekspertyzy kilku obiektów, aby zorientować się, czy mogą pełnić rolę tymczasowych miejsc ukrycia. W tym roku planujemy kolejne zakupy i działania zwiększające bezpieczeństwo mieszkańców i gotowość gminy na zagrożenia kryzysowe. Chcę zaznaczyć, że na naszym terenie zlokalizowanych jest sporo zakładów przemysłowych – jednym z nich jest fabryka pojazdów JELCZ – istotna dla bezpieczeństwa naszego kraju. W tegorocznym budżecie zaplanowaliśmy pieniądze na wybudowanie magazynu kryzysowego, nadal będziemy wspierać naszą jednostkę Państwowej Straży Pożarnej, siedem OSP – z czego trzy znajdujące się w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym – i policję.

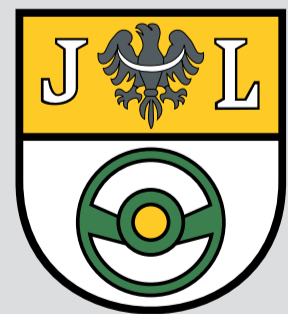
Pozyskując zewnętrzne dofinansowania

Pozyskiwanie zewnętrznych środków inwestycyjnych jest klu-

czowe dla polityki inwestycyjnej samorządu Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice.

– Dzięki nim możemy realizować przedsięwzięcia, które bez dodatkowego wsparcia finansowego byłyby znacznie trudniejsze do zrealizowania bądź rozłożone na wiele lat, a czasem wręcz niemożliwe do wykonania – ocenia burmistrz Piotr Stajszyk. – Aby skutecznie starać się o takie fundusze, należy mieć m.in. pozwolenie na budowę, prawomocne zgłoszenie, czy też program funkcjonalno-użytkowy. Dlatego też w najbliższych miesiącach położymy nacisk na opracowanie takiej dokumentacji dotyczącej różnych zadań – w tym budowy dróg, ścieżek rowerowych i termomodernizacji budynków. Już przyznano nam dotacje na zrealizowanie tegorocznych zadań – m.in. na termomodernizację budynku szkoły podstawowej w Wójcicach, budowę kanalizacji sanitarnej w Biskupicach Oławskich i budowę parku miejskiego. Zapewne postaramy się uzyskać środki finansowe z budżetu samorządu województwa dolnośląskiego – w ramach dofinansowania do budowy dróg dojazdowych do gruntów rolnych, czy z programu Odnowy Dolnośląskiej Wsi – a także z innych konkursów dotyczących melioracji i sportu. Zatem w ramach programów Ministerstwa Sportu i Turystyki zamierzamy złożyć wnioski o dofinansowanie remontu zaplecza szatniowego i modernizację boisk. Jak widać, przed nami bardzo dużo odpowiedzialnej pracy na rzecz całej naszej gminy – naszych mieszkańców. Warto jednak sprostać tym wyzwaniom, aby Jelcz-Laskowice był gminą nowoczesną, bezpieczną i przyjazną dla życia.

H.S. (TS)

Urząd Miasta i Gminy
Jelcz-Laskowice

ul. Wincentego Witosa 24
55-220 Jelcz-Laskowice
tel. 71 381 71 00, 71 381 71 22
fax 71 381 71 11
um.info@jelcz-laskowice.pl
www.jelcz-laskowice.pl

Długołęka

Realizując wiele zadań w różnych sferach gminnego życia

Jest planowo i konsekwentnie zarządzaną gminą realizującą kosztochłonne inwestycje infrastrukturalne i pozyskującą spore zewnętrzne środki finansowe. Samorząd gminy Długołęka postawił na zadania zmieniające codzienność – na komunikację, bezpieczeństwo i edukację – czyli na wszystko to, co wpływa na jakość życia mieszkańców gminy.

Rok 2026 zapowiada się w gminie Długołęka jako czas intensywnej pracy i odważnych inwestycji infrastrukturalnych, i nie może być inaczej, gdy dysponuje się tu budżetem, w którym dochody wynoszą 399 367 013 zł, a wydatki 452 273 013 zł.

Ponad 90 mln zł na inwestycje

Warto też podkreślić, że na inwestycje przeznaczono aż 91 825 403 zł.

– Bez fałszywej skromności powiem, że od czasu, gdy zacząłem wójtowanie w Długołęce, każdy rok jest okresem intensywnej pracy – także rok 2026, w którym realizować będziemy wiele istotnych inwestycji – uśmiecha się wójt Wojciech Błoński. – Przed siedmioma laty, gdy zacząłem tutaj swoją pracę – a mówiąc górnolotnie: misję – budżet wynosił 170 mln zł. W tym roku jest rekordowy, sporo ponad dwa razy większy od tamtego, co jest rezultatem ciężkiej pracy pracowników Urzędu Gminy Długołęka przy wsparciu naszych mieszkańców. Wydatki są dużo większe od dochodów – wszystko po to, by nadgonić stracony czas lat poprzednich.

Komunikacja i bezpieczeństwo

Wśród wielu zadań, które zostaną zainicjowane w tym roku, szczególnie miejsca zajmują inwestycje komunikacyjne – realizowane często w formule „zaprojektuj i wybuduj” i przy wsparciu funduszy zewnętrznych. Powstaną parkingi Park & Ride przy dworcach PKP w Długołęce i Borowej, które ułatwią codzienne

Wójt Wojciech Błoński

dojazdy i zarazem zachęcą do korzystania z transportu publicznego. Ponadto rozpocznie się realizacja pierwszego etapu budowy obwodnicy Kiełczowa – kluczowej inwestycji dla odciążenia lokalnego ruchu i poprawy bezpieczeństwa. Poza tym w Długołęce zrealizowana zostanie ul. Zachodnia wraz z drogą dla pieszych i rowerów, a w Mirkowie powstanie ciąg pieszo-rowerowy przy ul. Bławatnej – ważny element połączenia tej miejscowości z Wrocławskim Obszarem Funkcjonalnym. Istotną będzie również budowa drogi łączącej Domaszczyn z Długołęką – wraz z infrastrukturą pieszo-rowerową i wpięciem do sygnalizacji świetlnej przy ul. Długiej.

– Te wszystkie inwestycje mają na celu poprawić system komunikacji w naszej gminie i zniwelować trapiące nas od lat bóleczki w tej sferze – mówi wójt Wojciech Błoński. – Wszystko to ma poprawić komunikacyjną mobilność i zarazem

komfort życia mieszkańców naszej gminy. Dzisiaj można już dojechać z Godziszowej do np. Wilczyc i jednym autobusowym kursem przejechać całą gminę. Z naszej gminy

Wizualizacja szkoły w Szczodrem

można też dojechać autobusem do punktu przesiadkowego przy Stadionie Olimpijskim we Wrocławiu, także do Psiego Pola i Placu Kromera. W styczniu zaczęło też działać następne połączenie umożliwiające naszym mieszkańcom dojechanie do szpitala przy ul. Kamieńskiego we Wrocławiu. Zatem jeśli dzisiaj mieszkańcy m.in. Godziszowej, Łoziny, Siedlec, Tokar, Bukowiny i Pasikowic mogą dojechać autobusem do tego wrocławskiego szpitala – co było dla mnie bardzo ważne – to trzeba się tylko z tego cieszyć i traktować to jako sukces. Chcę też podkreślić, że na nasze ulice wyjechały autobusy przegubowe – a kiedy wcześniej to zapowiadałem, mało kto wierzył moim słowom. Niektórzy sądzili, że żartuję i należy te zapowiedzi między bajki włożyć. A jednak takie autobusy obsługują nasze linie, a nowy tabor jest najwyższej klasy. To pojazdy mające wszelkie atesty bezpieczeństwa, klimaty-

zowane i ogrzewane, a wszystko po to, by nasi mieszkańcy podróżowali w komfortowych warunkach. Chcę też zaznaczyć, że budujemy naszą wewnętrzną sieć autobusową – wybudujemy także przynajmniej dwie pętle.

Nie tylko rozwój infrastrukturalny

Nie samymi inwestycjami zajmuje się długołęcki samorząd, a dbałość o życie społeczne i kulturalne są w tej gminie nie mniej ważne. W tym roku Dni Gminy Długołęka

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wilczycach nadal będzie rozbudowywany

Edukacja – inwestycja w przyszłość

W tym roku w gminie Długołęka samorząd będzie inwestował również w oświatę. Nadal rozbudowywany będzie Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wilczycach (etap II), a dzięki ubiegłorocznemu otwarciu pierwszego etapu rozbudowy do tej placówki może

połączyć już tradycyjnie koncerty, atrakcje rodzinne i wspólne świętowanie, a gminne dożynki będą świetnym czasem podziękowań za chleb i rolniczy trud – szacunkiem dla tradycji. Sportowych emocji dostarczy kolejna edycja biegu „Biało-Czerwona Piątka”, a park w Szczodrem drugi rok z rzędu powita entuzjastów biegów z przeszkodami, stając się areną zmagani największego wydarzenia tego typu w tej części Europy – Runmageddon Wrocław Długołęka (9-10 maja). Kalendarz wydarzeń uzupełnią liczne koncerty i inicjatywy kulturalne organizowane w różnych miejscowościach gminy, dzięki którym kultura pozostaje blisko mieszkańców przez cały rok.

– Mam wielką nadzieję, że wszystko uda się świetnie zorganizować, a dodatkowym moim marzeniem jest, aby piłkarze Śląska Wrocław awansowali w tym roku do ekstraklasy – dodaje wójt Wojciech Błoński.

H.S. (TS)

uczęszczać o 300 uczniów więcej. Zaplanowano także remont dachu Szkoły Podstawowej w Łozinie, co poprawi warunki nauki i bezpieczeństwa uczniów i nauczycieli. Trwa też rozbudowa Szkoły Podstawowej w Szczodrem.

– Mocno inwestujemy w oświatę – było tak w ubiegłej kadencji i nie zmieniło się w tej dziedzinie, ponieważ inwestowanie w edukację jest tożsame z inwestowaniem w przyszłość – podkreśla wójt Wojciech Błoński. – Rozbudujemy także szkoły w Mirkowie i Długołęce oraz w Brzeziej Łące, a uczniowie podstawówki w Wilczycach wreszcie mają piękną halę gimnastyczną. Ponadto w Wilczycach – przy kompleksie sportowym – powstała nowa świetlica. Niż demograficzny na razie nas nie dotyka i robimy wszystko, by nasze dzieci i młodzież uczyli się w jak najlepszych warunkach.

Urząd Gminy Długołęka

55-095 Długołęka
ul. Robotnicza 12
tel. 71 323 02 03
fax 71 323 02 04

gmina@gmina.dlugoleka.pl
www.gmina.dlugoleka.pl

Dni Długołęki to już tradycyjnie radosne, wspólne świętowanie

Kąty Wrocławskie

Wielkie wyzwania na horyzoncie

Potężny budżet i rekordowe inwestycje infrastrukturalne – w tym oświatowe i budowa ronda w Smolcu – będą determinowały tegoroczne działania samorządu Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie. Gmina ta jest jedną z najdynamiczniej rozwijających się gmin miejsko-wiejskich na Dolnym Śląsku i wygląda na to, że jej rozwoju nic nie jest w stanie zatrzymać.

Początek każdego samorządowego roku wiąże się z nowymi wyzwaniami, nowymi oczekiwaniami i nowym budżetem będącym swoistą mapą działania.

Potężny budżet z wieloma inwestycjami

– Nasz tegoroczny budżet jest wyższy od ubiegłorocznego i teraz wynosi ponad 310 mln zł – mówi burmistrz Kątów Wrocławskich Katarzyna Sebzda-Sztul. – Warto też podkreślić, że jest budżetem rekordowym pod względem inwestycyjnym, bowiem na realizację zadań infrastrukturalnych przeznaczamy około 70 mln zł, i dzięki temu wykonamy kilka kluczowych przedsięwzięć.

Burmistrz Katarzyna Sebzda-Sztul

Drogi zawsze ważne

Priorytetami kąckiego samorządu będą w roku 2026 inwestycje drogowe oraz oświetlenie ulic.

– Wprowadzamy nowe technologie i przykładowo po raz pierwszy w naszej gminie przy realizacji inwestycji drogowych została zastosowana technologia związana z betonowymi płytami jumbo – świetnie sprawdzającymi się na terenach narażonych na działanie wód opadowych – dodaje burmistrz Katarzyna Sebzda-Sztul.

– Część inwestycji drogowych będziemy realizować wraz z Powiatem Wrocławskim – to przede wszystkim długo wyczekiwana budowa ronda w Smolcu, i liczymy na to, że dzięki niej poprawi się ruch komunikacyjny nie tylko w tym miejscu, ale i w najbliższej okolicy. Inwestycją drogową, na realizację której mieszkańcy czekają 50 lat jest mała obwodnica stolicy gminy, czyli Kątów Wrocławskich, która wpisuje się w większy projekt i dodatkowo w budowę dużej, 17-kilometrowej obwodnicy. Budowa małej obwodnicy Kątów jest współfinansowana także z naszego budżetu w formule 50 proc. na 50 proc. To inwestycja historyczna – także pod względem zaangażowanych w nią środków finansowych – bowiem około półtorakilometrowy kawałek drogi pochłonie prawie 45 mln zł i będzie budowany w tym i w następnym roku. Poza tym partycypujemy w kosztach przebudowy drogi zarządzanej także przez Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei, na odcinku Sośnica – Sadków.

Infrastruktura sportowa

Aktualnie przebudowujemy orlik w Sadkowie oraz planowana jest budowa skateparku przy szkole podstawowej w Gniechowicach.

– Mamy również w planach rozbudowę placówki oświatowej w Gniechowicach oraz zmodernizowanie szkoły w Jaskotlu, która stać się ma placówką ośmioklasową, a teraz jest filią szkoły w Smolcu – wyjaśnia burmistrz Katarzyna Sebzda-Sztul.

Zgoda dająca dobre owoce

Zgodna współpraca wóldarza gminy z jej radą powoduje, że rozwój każdej gminy jest lepszy, decyzje zapadają szybciej i generalnie pracuje się mniej nerwowo. Zatem świetnie, gdy nie ma klótni i forsowania partykularnych interesów.

– Tegoroczny budżet gminy Rada Miejska w Kątach Wrocławskich, której przewodniczy Anna Skórczak, przyjęła prawie jednogłośnie, przy jednym głosie wstrzymującym się. – Uważam, że jest to nasz wielki sukces – uśmiecha się burmistrz Katarzyna Sebzda-Sztul. – Z drugiej strony nasz tegoroczny budżet jest – pod względem jego realizacji – bardzo wymagający dla wszystkich pracowników Urzędu Miasta i Gminy

w Kątach Wrocławskich. Ujęte w nim inwestycje są naprawdę zadaniami niezwykle istotnymi dla naszej społeczności. Znacznie poprawią komfort życia mieszkańców gminy. A współpracę z radnymi uważam za bardzo dobrą. To merytoryczne i mądre współdziałanie na rzecz całej gminy – wynikające także z tego, że się szanujemy. Pamiętam dobrze, jak byłam radną i sołtyską – wtedy chciałam być radną, która rzeczywiście radzi, a nie przeszkadza. A w ten rok wchodzę, jak zwykle, z optymizmem i nadzieją, że uda nam się, pracując zgodnie, zrealizować wszystkie tegoroczne plany.

S.G. (TS)

Urząd Miasta i Gminy
Kąty Wrocławskie

Rynek-Ratusz 1
55-080 Kąty Wrocławskie
tel. 71 390 72 00, 71 390 72 06
fax 71 390 72 01
urząd@katywoclawskie.pl
www.katywoclawskie.pl

Grębocice

Realizując ambitne plany rozwojowe

Gmina ta od wielu już lat dysponuje sporymi budżetami, rozwija się w sposób zrównoważony i pozyskuje spore zewnętrzne środki finansowe. W gminie Grębocice – będącej częścią powiatu polkowickiego – samorząd realizuje wiele zadań infrastrukturalnych zmieniających rzeczywistość i poprawiających komfort życia mieszkańców. Warto podkreślić, że swoistą wartością dodaną jest bez wątpienia dobra współpraca władz gminy z Radą Gminy Grębocice – oparta na wzajemnym szacunku i transparentności. Nie ma tutaj miejsca na bezproduktywne klótnie, politykierstwo i forsowanie partykularnych interesów. Jest za to merytoryczny dialog i świetne współdziałanie na rzecz miejscowej społeczności.

Od wielu już lat umowy statek z napisem na burcie „Gmina Grębocice” płynie po spokojnych wodach do celu, którym jest jak najlepszy rozwój gminy i polepszenie jakości życia mieszkańców gminy. Rok 2026

będzie kolejnym rokiem, w którym będzie realizowanych wiele istotnych zadań infrastrukturalnych.

Nowa remiza w Kwielicach

Wprawdzie zima na chwilę wstrzymała prace dekarne, lecz – generalnie rzecz biorąc – mury siedziby jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Kwielicach planowo pną się do góry, a inwestycja warta niemal 5 mln zł to nie tylko nowe garaże, lecz przede wszystkim miłowy krok zwiększający bezpieczeństwo całej gminy. Budowa ruszyła w kwietniu ubiegłego roku, prace postępują planowo, a realizacja zadania wkracza w decydujące etapy.

– Nowa remiza jest projektem stawiającym na funkcjonalność i profesjonalizm, a strażacy ochotnicy z Kwielic zyskają warunki, o jakich do tej pory mogli marzyć – ocenia wójt Roman Jabłoński.

W budynku znajdują się: przestronny garaż na dwa wozy bojowe, nowoczesne szatnie, pełne węzły sanitarne, biuro, magazyn na specjalistyczny sprzęt ratowniczy oraz profesjonalna

pralnia odzieży strażackiej, z której będą mogli korzystać druhowie ze wszystkich jednostek OSP z całej gminy Grębocice. Całkowity koszt przedsięwzięcia to blisko 5 mln zł, a fundusze te będą przeznaczone nie tylko na budynek, lecz także na zagospodarowanie terenu wokół remizy.

Strategiczny element rozwoju

Warto zaznaczyć, że budowa nowoczesnego kompleksu przedszkolno-żłobkowego w Rzeczycy osiągnęła kluczowy etap, bowiem zamontowano konstrukcję dachu i inwestycja przekroczyła półmetek.

– Obiekt ten jest nie tylko budynkiem, lecz również strategicznym elementem planu rozwoju gminy mającym przyciągać do nas młode rodziny – podkreśla wójt Roman Jabłoński. – Jest też sygnałem, że stawiamy na wy-

Wójt Roman Jabłoński

soki standard usług opiekuńczych i chcemy, aby to miejsce stało się impulsem do dalszego rozwoju budownictwa jednorodzinnego w tej części naszej gminy.

Przedszkole i żłobek będą funkcjonować osobno, posiadając własne wejścia, szatnie i zaplecza socjalne. W części żłobkowej przewidziano specjalną wózkownię ułatwiającą logistykę podczas dowożenia maluchów. W bocznym skrzydle powstaje nowoczesna kuchnia, a część przedszkolna to trzy duże sale zajęciowe – każda z własnym węzłem sanitarnym, w tym dostosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Oddział żłobkowy będzie wyposażony w strefę dezynfekcji, przewijaki i magazyny na posciel i łóżeczka.

Przy ul. Parkowej w Grębocicach powstaje nowoczesny kompleks przedszkolny, a inwestycja realizowana jest w trybie „zaproszonym”.

Przedszkole w Grębocicach

Przy ul. Parkowej w Grębocicach powstaje nowoczesny kompleks przedszkolny, a inwestycja realizowana jest w trybie „zaproszonym”.

Teraz większość prac prowadzona jest wewnątrz budynku, trwa meblowanie sal oraz montaż nowoczesnego wyposażenia w salach edukacyjnych, kuchni i sanitariatach. Przestronne sale, winda i biura dla personelu sprawią, że obiekt będzie w pełni dostosowany do potrzeb dzieci, zapewniając najwyższe standardy opieki i edukacji. Całkowity koszt inwestycji wynosi 14 662 548 zł, z czego 8 mln zł pochodzi z Rządowego Programu Polski Ład – pozostałą część finansuje Gmina Grębocice wraz z KGHM. Prace budowlane mają zakończyć się w pierwszym kwartale tego roku.

H.S. (TS)

Urząd Gminy Grębocice

ul. Głogowska 3
59-150 Grębocice
tel. 76 831 55 01
fax 76 831 50 77
sekretariat@grebocice.com.pl
www.grebocice.com.pl

Chojnów – miasto

Stawiając na wszechstronny rozwój

Samorząd Chojnowa nakreślił plan rozwoju miasta na rok 2026, a tegoroczny budżet skoncentrowany jest przede wszystkim na bezpieczeństwie drogowym, modernizacji obiektów użyteczności publicznej oraz działaniach proekologicznych i społecznych. Warto podkreślić, że znacząca część zadań zostanie zrealizowana dzięki nader skutecznemu pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych – unijnych i rządowych.

– Tegoroczny budżet jest, moim zdaniem, ambitnym planem stawiającym na wszechstronny rozwój Chojnowa – podkreśla burmistrz Jan Serkies. – Naszym priorytetem jest nie tylko rozbudowa infrastruktury drogowej czy wodociągowej, lecz przede wszystkim poprawa jakości życia mieszkańców poprzez inwestycje w potrzeby społeczne i ochronę środowiska. Należy także podkreślić, że skutecznie sięgamy po fundusze zewnętrzne, co pozwala nam realizować projekty o ogromnej skali, na które czekają Chojnowianie.

W tym roku samorząd Chojnowa zajmie się realizacją szeregu zadań budowlanych i modernizacyjnych – nie mniej ważne będą przedsięwzięcia natury społecznej

Na ul. Bolesławieckiej – odcinek od ul. Wyspiańskiego do ul. Konopnickiej – powstanie nowy chodnik z oświetleniem i radarowym wyświetlaczem prędkości. Poza tym rozbudowana zostanie sieć wodociągowa w ul. Fabrycznej i sieć wodno-kanalizacyjna przy ul. Jerzmanowickiej. W tym roku zakończy się budowa Centrum Usług Społecznych powstającego w budynku po Szkole Podstawowej nr 3 przy ul. Kościuszki. CUS będzie odpowiednim miejscem dla mieszkańców Chojnowa potrzebujących wsparcia – w szczególności znajdują w nim pomoc osoby zagrożone wykluczeniem społeczno-ekonomicznym: seniorzy, osoby z niepełno-

sprawnościami, dzieci i młodzież oraz rodziny dotknięte kryzysem.

Oświata, sport, ekologia, miejska estetyka, rekreacja i kultura

Zostanie wymienione pokrycie dachowe na Basenie Miejskim przy SP nr 4 i powstaną nowe plac zabaw. Poza tym zaplanowano szeroko zakrojoną rozbudowę zielonej i niebieskiej infrastruktury – m.in. rewitalizację Stawu Chojnowskiego i terenu przy tzw. Morskim Oku – dofinansowanie wymiany źródeł ciepła na proekologiczne oraz kontynuowanie programu wymiany stolarki okiennej w zasobach komunalnych. Ważne będą rewitalizacja Wzgórza Chmielowego w Parku Piastowskim – przebudowa sceny wraz z budową widowni, a także realizacja programu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz modernizacja miejskiego monitoring.

Burmistrz Jan Serkies

Projekty rozwojowe i dokumentacje techniczne

Samorząd Chojnowa przygotowuje się do kolejnych przedsięwzięć, inwestując w dokumentacje projektowo-kosztorysowe pozwalające na ubieganie się o zewnętrzne środki finansowe. Kontynuowane jest opracowanie dokumentacji przebudowy ulic Chmielnej, Bolesławieckiej i Młynarskiej oraz budowy chodnika przy ul. Sikorskiego wraz z przejściem dla pieszych. Poza tym opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla ulic Leśnej i Wrzosowej – a także dokumentacja techniczna dotycząca modernizacji nawierzchni ulic: Młynarskiej, Kopernika, Modrzewskiej, Prusa i Gałczyńskiego. Także opracowanie dokumentacji – przy współpracy z DSDiK – nowej trasy rowerowej „Kolej na rowery” przebiegającej przez Chojnów w ramach Dolnośląskiej Cyklostrady. Ponadto projekt techniczny nowego budynku mieszkalnego, a także opracowanie projektu modernizacji boiska wielofunkcyjnego przy SP nr 4 i dokumentacji niezbędnej do wymiany windy w przychodni rejonowej. Istotne będzie również opracowanie do-

kumentacji na rozbudowę Placu Dworcowego i fontanny. Warto podkreślić, że w roku 2026 samorząd – podobnie jak w latach minionych – zabezpieczył rezerwę finansową na zadania w ramach Budżetu Obywatelskiego, dając mieszkańcom realny wpływ na zmiany w ich najbliższym otoczeniu.

– W tym roku nasze dochody budżetowe sięgną prawie 92 mln zł i dzięki tym środkom finansowym zamierzamy poprawić jakość życia mieszkańców Chojnowa, na rzecz których działa nasz samorząd – podkreśla burmistrz Jan Serkies.

S.G. (TS)

Urząd Miejski w Chojnowie

pl. Zamkowy 1
59-225 Chojnów
tel. 76 818 82 85
fax 76 818 75 15
urząd.miejski@chojnow.eu
www.um.chojnow.eu

ANNA FASTNACHT-STUPNICKA

SAGA WROCŁAWSKA

74 opowieści rodzinne

Bohaterami „Sagi wrocławskiej. 74 opowieści rodzinnych” są przedstawiciele rodów lub poszczególnych rodzin pochodzących ze wszystkich regionów Polski w jej przedwojennych granicach. Łączy ich to, że po 1945 roku osiedlili się we Wrocławiu, współtworząc jego najnowszą historię. Opowiedziane w książce ludzkie losy przybliżają historię naszego kraju, dawną i najnowszą, a także uświadamiają, ile jako naród zawdzięczamy polskiej szlachcie i ziemiaństwu - takie pochodzenie ma zdecydowana większość bohaterów „Sagi”. Wykształcone warstwy od pokoleń pielęgnowały szlachetne postawy, kulturę bycia, poczucie godności i honoru, traktowały funkcje polityczne i społeczne jako służbę narodowi, broniły wolności i ponosiły najwyższe ofiary w obronie ojczyzny. Wzorce te, przyjmowane i naśladowane przez szersze otoczenie, starano się po drugiej wojnie światowej unicestwić przez kłamstwa, kpiny i tworzenie propagandowych stereotypów, a i w III RP niewiele uczyniono dla odtworzenia etosu tej zniszczonej grupy naszego społeczeństwa.

TUTAJ MOŻESZ ZAMÓWIĆ KSIĄŻKĘ redakcja@gminapolska.com

PATRONAT HONOROWY

PATRONAT MEDIALNY

Gmina Polska

TVP HISTORIA

TELE WIZJA

RADIO WROCLAW

HISTORIA .ORG.PL

Nie wiem, czy jest to święty najbardziej popularny, ale bez wątpienia jest w czołówce wyniesionych na ołtarze postaci Kościoła katolickiego, które są znane i do których wielu się odwołuje (nie tylko wierzących). Między innymi dlatego wystawa, która jest pokazywana we wrocławskim Muzeum Etnograficznym, oddziale Muzeum Narodowego we Wrocławiu, powinna wzbudzić zainteresowanie.

Święty Franciszek z Asyżu pojawił się we wrocławskim muzeum w ostatniej dekadzie stycznia i będzie tam gościł do końca lutego. Niestety, trochę krótko, dlatego trzeba się pospieszyć, by zdążyć na to spotkanie. A doszło do niego nad Odrą dzięki prof. Franciszkowi Kusiakowi, który już prawie 80 lat gromadzi różne przedmioty z wizerunkiem założyciela zakonu franciszkanów, a pośrednio także klarysek i tercjarzy.

– Kiedy byłem małym chłopcem, rodzice bardzo często jako prezenty dawali mi obrazki ze świętym Franciszkiem. Nie byłem tym zachwycony, bo czekałem raczej na słodczyce lub jakąś zabawkę, ale było jak było. Obrazki ze świętym z Asyżu nosiłem po kie-

Profesor i jego święty

Na wystawie w Muzeum Etnograficznym zgromadzono ponad 350 obiektów ze zbiorów prof. Franciszka Kusiaka

szeniach. Do dzisiaj oczywiście nic z nich nie zostało – mówi Franciszek Kusiak. – Po jakimś czasie, jako nastolatek, zacząłem je jednak odkładać. Potem tak jakoś przyszło, że zacząłem rozglądać się wokół i zbierać różne rzeczy z wizerunkiem świętego Franciszka. Kiedy studiowałem w szkole oficerskiej, trzymałem to w tajemnicy, bo czasy nie sprzyjały takim kolekcjonerom, ale prawie cały żołd wydawałem na poszerzanie zbiorów. I tak już zostało do dzisiaj – dodaje Franciszek Kusiak.

Zbiory Franciszka Kusiaka to setki obiektów. We wrocławskim muzeum możemy obejrzeć ponad 350

z nich, które wspólnie z kolekcjonerem wybrała Joanna Kurbiel, kuratorka wystawy zatytułowanej „Kazanie do ptaków. Wizerunki św. Franciszka z kolekcji prof. Franciszka Kusiaka”.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że wystawa została zorganizowana z okazji przypadającej w tym roku 800. rocznicy jego śmierci. Również papież Leon XIV ogłosił rok 2026 rokiem św. Franciszka z Asyżu, podkreślając jego ważną rolę jako zwia- stuna pokoju i prostoty. Tym bardziej warto poznać postać tego świętego, oglądając dziesiątki obrazków religijnych (różne techniki graficzne, wiele unikatowych, wydawanych w XVIII i XIX wieku), medali pamiątkowych, znaczków pocztowych, rzeźb, obrazów, a nawet witraży.

Do postaci św. Franciszka odwoływało się wielu twórców. Pewnie część z nas zna chociażby takie filmy jak „Pieśń słoneczna. Brat Słońce, siostra Księżyc” Franco Zeffirellego czy filmy Lilianny Cavani: nominowany do Złotej Palmy „Franciszek” (w rolę Biedaczyny wcielił się Mickey Rourke) i „Na imię miał Franciszek” z Mateuszem Kościuszkiewiczem. Na pewno te filmy, chociaż bar-

dzo różne, przybliżyły postać świętego z Asyżu, pokazując go jako osobę, która czegoś chce, do czegoś dąży, jest z krwi i kości. Warto o tym pamiętać, odwiedzając Muzeum Etnograficzne i przyglądając się pokazywanej tam kolekcji. Franciszkańskie przesłanie pokoju („Pokój wam”) jest cały czas aktualne. Niestety, w erze medialnego zgiełku i półprawd zagubiło się jego zasadnicze znaczenie. Popularność św. Franciszka zostaje czasami bardzo jednostronnie wykorzystywana przez różnej maści ekologów i zielonych. Nie ma może w tym niczego złego, ale pamiętajmy,

Muzeum Etnograficzne

że atrybuty tego Biedaczyny z Asyżu to obok ptaków również różaniec, krzyż, czaszka, stygmaty, księga...

Tomasz Miarecki

FOT. WOJCIECH ROGOŃCZAK

Święty Franciszek głosi kazanie do ptaków, obok wilk – witraż, szkło barwne, Jakub Bardoński i Pracownia Witraży „Powalisz”, Poznań 2008

MOŻNA NAS PRZECZYTAĆ

- na komputerze
- smartfonie
- lub tablecie

Targi EKOTECH w Kielcach

Samorządy w centrum przyszłości gospodarki odpadami

Rosnące wymagania środowiskowe, presja kosztowa oraz zmieniające się regulacje sprawiają, że samorządy coraz częściej poszukują sprawdzonych technologii i systemowych rozwiązań dla gospodarki odpadami. EKOTECH 2026 w Targach Kielce to miejsce, w którym przedstawiciele gmin, miast i spółek komunalnych mogą bezpośrednio zapoznać się z nowoczesnymi rozwiązaniami, porównać oferty rynku oraz wziąć udział w merytorycznej debacie o przyszłości systemów odpadowych w Polsce.

Dla gmin i miast EKOTECH to przede wszystkim przestrzeń zdobywania wiedzy i kontaktu z rozwiązaniami, które realnie wpływają na funkcjonowanie lokalnych systemów gospodarki odpadami. W jednym miejscu prezentowane będą technologie związane z selektywną zbiórką, recyklingiem, zagospodarowaniem odpadów wymagających specjalnego przetwarzania, transportem odpadów, cyfryzacją systemów oraz optymalizacją kosztów. To również okazja do rozmów z producentami urządzeń, instalacji i systemów IT, którzy odpowiadają na wyzwania stojące dziś przed JST.

Szczególne miejsce w programie wydarzenia zajmie XII Międzynarodowe Forum Gospodarki Odpadami MIFOD, zaplanowane na pierw-

organizacyjnych oraz kosztowych systemów gospodarki odpadami. W centrum uwagi znajdą się m.in. inteligentne systemy zbiórki, anali-

Ubiegłoroczna edycja Targów EKOTECH cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem również wśród przedstawicieli samorządów

sze dwa dni targów EKOTECH. Forum odbędzie się pod hasłem „Technologie i systemy, które tworzą przyszłość gospodarki” i będzie przestrzenią merytorycznych wykładów oraz debat poświęconych kluczowym wyzwaniom sektora.

Uczestnicy MIFOD – w tym przedstawiciele gmin, miast i spółek komunalnych – będą mogli pogłębić wiedzę na temat zmieniających się regulacji prawnych, interpretacji przepisów, nowych modeli

tyka danych, recykling i zagospodarowanie bioodpadów, fermentacja, ROP oraz wpływ regulacji na budżety samorządowe.

EKOTECH i MIFOD to wydarzenia skierowane do osób odpowiedzialnych za podejmowanie decyzji – prezydentów, burmistrzów, wójtów, dyrektorów wydziałów środowiska, zarządów spółek komunalnych oraz specjalistów ds. gospodarki odpadami. To właśnie tu można zobaczyć premie-

POD NASZYM PATRONATEM

To nie jest zielona wyspa

Rosnące koszty prowadzenia działalności, w tym składki ZUS, ceny energii i koszty wynagrodzeń – to dziś największe ryzyka dla mikro-, małych i średnich firm.

– Mikro-, mali i średni przedsiębiorcy mierzą się z wyzwaniami, które pojawiły się w tym roku, czyli wzrostem kosztów wynagrodzenia, składek ZUS i składki zdrowotnej, kosztów energii. To są koszty, z którymi przedsiębiorcy się borykają od 1 stycznia – mówi agencji Newseria Agnieszka Majewska, rzeczniczka Małych i Średnich Przedsiębiorców.

Mikro- i małe przedsiębiorstwa są bardziej wrażliwe na zmiany koszty-

we i organizacyjne niż większe podmioty. Z badania „Entuzjazm kontra kalkulacja. Przedsiębiorcy oceniają bieżący rok i szykują się na noworoczne wyzwania”, przygotowanego przez BIG InfoMonitor, wynika, że na wzrost kosztów prowadzenia działalności jako największe wyzwanie na 2026 rok wskazało 37 proc. firm. Podwyżkę składek ZUS jako największe ryzyko dla działalności wymienia 29 proc. przedsiębiorców, a kolejne 22 proc. obawia się wysokich cen energii i gazu oraz niekorzystnych zmian podatkowych. Wśród czynników ograniczających plany na 2026 rok przedsiębiorcy wskazują także dalszy wzrost płacy minimalnej (19 proc.), narastają-

cy problem nieterminowych wpłat (19 proc.) oraz utrzymującą się niepewność geopolityczną (18 proc.).

Narastające obciążenia finansowe nakładają się na coraz większą liczbę obowiązków administracyjnych i brak stabilności regulacyjnej, co szczególnie dotyka najmniejsze podmioty i ogranicza ich rozwój.

– To powoduje, że przedsiębiorcy zamiast zająć się prowadzeniem swoich firm, doszkalają się, uczą się nowych rzeczy, które za chwilę będą wchodziły w życie – wskazuje Agnieszka Majewska. – Największym wyzwaniem dla sektora MŚP będzie KSeF – od 1 lutego obowiązek mają duże firmy, od kwietnia już prawie wszyscy.

Raport „Efektywność cyfryzacji w sektorze MŚP” z końca 2025 roku pokazuje, że ten obszar wciąż nie jest najmocniejszą stroną mikro-, małych i średnich firm. Przykładowo 31 proc. przedsiębiorstw ma w pełni zdigitalizowany obieg dokumentów, a 24 proc. trzyma kopie zapasowe danych w chmurze. Równie alarmująco wygląda sytuacja z integracją z KSeF. Pod koniec ubiegłego roku 37 proc. badanych organizacji nie rozpoczęło jeszcze przygotowań do jego wdrożenia.

Z opublikowanego w styczniu przez Polski Instytut Ekonomiczny Miesięcznego Indeksu Koniunktury wynika, że wśród mikro- i małych firm wciąż przeważają negatywne nastroje.

(news, mmm)

Rynkowy bigos

▶ Na początku 2026 roku kontrakty na dostawy energii w roku 2027 były w Polsce praktycznie najdroższe w UE. Ceny przekraczały poziom z Francji o ponad 100 proc., a z Niemiec o około 30 proc. Oznacza to, że Polska może stać się krajem z najdroższą energią elektryczną w Europie, co szczególnie uderzy w przemysł.

▶ Jak podał portal „Filary Biznesu”, Deutsche Bank znalazł się na celowniku śledczych w związku z podejrzeniem prania brudnych pieniędzy. W ostatnich dniach stycznia przeszukano budynki we Frankfurcie nad Menem i w Berlinie. Sprawa ma dotyczyć rosyjskiego oligarchy Romana Abramowicza.

▶ Ubiegły rok był wyjątkowo trudny dla polskich przedsiębiorców. Jak wynika z danych COIG, prawie 3 tysiące osób zakończyło prowadzenie działalności gospodarczej. Ponad 2,5 tysiąca osób prowadzących wcześniej działalność gospodarczą zamiast upadłości firmy zdecydowało się ogłosić upadłość konsumencką, a 426 przedsiębiorstw formalnie zbankrutowało. To najgorsze dane z ostatniej dekady.

▶ Jak informuje „Fakt”, w ciągu dwóch lat polski Senat planuje wydać na catering ponad 890 tys. zł.

▶ Mediana zarobków kierowców zawodowych w Polsce wyniosła w ub.r. 9 tys. zł netto, a średnie wynagrodzenie wzrosło w ciągu dwóch lat o ponad 13 proc. – wynika z raportu fundacji Truckers Life. Jednocześnie – wskazali autorzy opracowania – w branży brakuje od 100 do 200 tys. pracowników.

▶ W ubiegłym roku na całym świecie nowego właściciela znalazło 5002,3 tony złota – podała Światowa Rada Złota (WGC) w raporcie podsumowującym rok 2025. To wprawdzie ledwie o 0,8 proc. więcej niż rok wcześniej, ale pierwszy raz w historii przekroczone została bariera pięciu tysięcy ton.

Do rynkowego garnka zaglądał Damian Bukowiecki

Gmina Polska
KRAJOWY PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY
www.gminapolska.com

Redakcja nie odpowiada za treść publikowanych reklam, ogłoszeń i listów. Materiałów niezamówionych nie zwraca. Zastrzega sobie prawo do skracania i adiustowania publikowanych tekstów oraz zmiany ich tytułów. Tekst sponsorowany – (TS).

Redakcja – adres do korespondencji: 50-020 Wrocław, ul. Józefa Piłsudskiego 74, lok. 320, tel. 71 707 01 45, fax 71 707 02 91

Redaktorka naczelna: Anita Tyszkowska, tel. 608 590 515, anita.tyszkowska@gminapolska.com

Zastępca redaktorki naczelnej: Sławomir Grymin, tel. 606 280 853, slawomir.grymin@gminapolska.com

Reklama: tel. 691 029 622, 605 665 622, reklama@gminapolska.com

Skład, łamanie, fotoedycja: Rafał Tlak

Korekta: Barbara Surkont

Druk: Polska Press Sp. z o.o., Oddział Poligrafia, Drukarnia w Sosnowcu

Wydawca: Sator Media Tomasz Miarecki, tel. 691 029 622, tomasz.miarecki@satormedia.pl

W NUMERZE

Bierutów	6
Chojnów – miasto	13
Długoleka	11
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	9
Grębobocice	12
Jelcz-Laskowice	10
Kąty Wrocławskie	12
Olawa – gmina	7
Starostwo Powiatowe w Dzierżonowie	7
Starostwo Powiatowe we Wrocławiu	5
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	8
Wrocław – Muzeum Narodowe	14
Wrocław – Narodowe Forum Muzyki	4
Wrocław – Wrocławski Teatr Komedia	2

Starostwo Powiatowe we Wrocławiu – str. 5

Bierutów – str. 6

Grębobocice – str. 12

Chojnów – miasto – str. 13

Wrocław – Narodowe Forum Muzyki – str. 4

Olawa – gmina – str. 7

Zimowe wyzwania

Rozmowa z prezesem Zarządu ZOO Wrocław sp. z o.o. lekarzem weterynarii **TOMASZEM JÓZWIKIEM**

– Dzisiaj rozmawiałem z białowieskim łowczym Mirosławem Supersonem – w Białowieży jest dzisiaj minus 28 stopni Celsjusza – wilki polują całą dobę, a jak upolują jelenia, to gryzą go do ostatniej kosteczki. Co podczas mroźnej zimy dzieje się w we wrocławskim ogrodzie zoologicznym? Pewnie niektóre zwierzęta też jedzą więcej niż zwykle...

– ...zwłaszcza bytujące w warunkach zewnętrznych – na wybiegach. One to wydają więcej energii, w związku z koniecznością utrzymania odpowiedniej temperatury ciała. Oczywiście są to gatunki dostosowane do niskich temperatur, mają dobrze izolujące okrywy – włosowe i z piór, jak chociażby pingwiny. Zatem jest ta ekonomia ener-

Prezes Tomasz Józwiak

tyczna, choć zwierzęta muszą zużywać więcej energii. Natomiast gatunki przebywające na wewnętrznych wybiegach nawet nie zdają

sobie sprawy z tego, że na zewnątrz panuje jakaś zima – to gatunki terraryjne lub na przykład zwierzęta mieszkające w Afrykarium. Natomiast te zimnolubne cieszą się z zimy, chociażby renifery i żubry – im minusowe temperatury nie przeszkadzają, szczególnie reniferom. Także pandy małe dobrze znoszą zimno, ale tak czy siak Wrocław i Dolny Śląsk nie doświadczają ekstremalnych mrozów – jak np. Białowieża czy Suwałki. Jest jednak zimno

i pingwiny afrykańskie tońce (pingwiny przyławkowe – przyp. aut.) znoszą całkiem dobrze temperatury nawet do minus 15 stopni C.

– Przed wieloma laty we wrocławskim ogrodzie był wybieg niedźwiedzi polarnych. Teraz już ich nie ma... – ...ale są niedźwiedzie brunatne i himalajskie, którym też nie przeszkadza zimowa aura.

– Jakim wyzwaniem jest tegoroczna zima dla pracowników zoo i dla finansów ogrodu?

– Wiąże się to z większym zużyciem energii elektrycznej,

musimy też dbać o to, aby nie było oblodzeń – zawsze rano należy zrobić objazd terenu zoo, posypać żwirem alejki, aby zwiedzający się

Tygrys sumatrański

nie powyrwali. Ponadto musimy częściej wykładać karmę zwierzętom przebywającym na zewnętrznych wybiegach. Dajemy też bardziej kaloryczny pokarm – trzeba też kilka razy dziennie wymieniać zamrażającą wodę.

– Czy supergwiazdę nosorożca indyjskiego – Marusię – zobaczymy zimą na wybiegu?

– Codziennie wychodzi się przewietrzyć na kilka minut, co było widać dobrze na słynnym filmie, gdy bawi się z kolegą mundzakiem. Nie

wypuszczamy jej jednak na zewnątrz, gdy wybieg jest zlodowaciały, bo w zimie mogłaby się poślizgnąć i z tymi gabarytami zrobić sobie krzywdę. Ale jeśli ma ochotę, to na krótko wychodzi.

POD NASZYM PATRONATEM

– A jej kolega mundzak chiński?

– Należy do gatunków zimnolubnych i codzien-

nie sporo hasa na wybiegu.

– Kiedy przyjedzie do Marusi kawaler z Węgier?

– Między kwietniem a czerwcem.

– Wtedy będzie się działo...

– ...ale nie wiemy, czy Marusi spodoba się to towarzystwo.

– Dzisiaj w zoo nie widziałem wielu zwiedzających, ale w ogrodzie jest przecież Afrykarium, wiele ogrzewanych pawilonów, w tym m.in. małpiarnia, ptaszarnia, akwarium i terrarium.

– Przygotowaliśmy specjalną ściągawkę. Mamy dwie ścieżki dla zwiedzających – dla zimnolubnych i ciepłolubnych. Ściągawką można się posłużyć, skanując kod QR. A samo Afrykarium zapewni półtoragodzinne zwiedzanie w ciepłym. Zatem zapraszam do naszego ogrodu – na fajne spędzenie wolnego czasu.

Rozmawiał Sławomir Grymin

DODO to bardzo ważna pomoc!

Mundzak chiński